

د افغانستان اسلامي انتقالی دولت

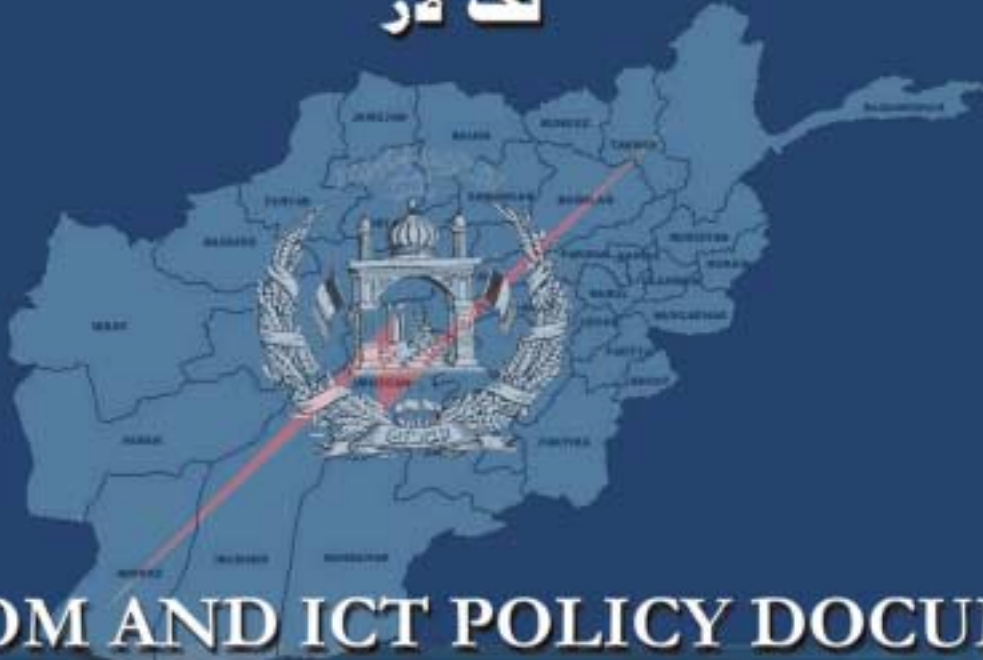
د مخابراتو وزارت

MINISTRY OF COMMUNICATIONS

TRANSITIONAL ISLAMIC STATE OF AFGHANISTAN

د مخابراتو او خبرتیايي ټکنالوجی

ټکا ډاګر

TELECOM AND ICT POLICY DOCUMENTS

Sumbola 1382

October 2003

Ministry of Communications

Mohammed Jan Khan Watt

Kabul, Afghanistan

Phone +93 20 2102655

www.moc.gov.af

Transitional Islamic Government of Afghanistan

Telecom and ICT Policy Documents

Sunbula 1382

October 2003

Preface

In the name of the Almighty Allah, and with sincere wishes that peace and prosperity bless the home of each Afghan, and across our globe, humanity rule the world with wisdom, I am extremely pleased to announce the completion of a comprehensive telecom and ICT policy for Afghanistan that will lead the sector for the coming years. This is the fruitful result of many months of very hard work of my highly professional colleagues and friends inside and outside the government.

The past two and half decades are marked in the history of our country as the most difficult and destructive years. Afghanistan lost hundreds of thousands of men, women and children, and has been left with a huge number of orphans, widows, disabled people and millions of refugees spread through out the world. A collapsed economy, social disorder, the non-existence of any functional government system, totally destroyed basic infrastructure, and severe poverty, were the heritage of this tragedy.

After the events of 11th of September 2001 in the United States, Afghanistan was thrust back into the international limelight. The fall of Taliban and successful conclusion of the Bonn agreement led to the establishment of the Interim Authority followed by the establishment the Transitional Islamic Government of Afghanistan by an emergency Loya Jirgah. This was the beginning of new life in Afghanistan and created sparks of hope in the heart and eyes of every Afghan. However, the enormous challenges of reconstruction, nation building and recovery that must be undertaken in order to achieve development and prosperity of this nation are a heavy responsibility that lies on the shoulders of this government and our people.

In the telecommunications sector, Afghanistan and our people have suffered from long years of isolation and the “digital divide” (Afghanistan has missed all the technological developments of the telecommunications/ICT sector over the last 20 years). Today, this is a major and obvious obstacle to the process of reconstruction and the restoration of public and private sector institutions and services.

During the past one and half years, the new government of Afghanistan, under the dynamic, wise leadership of President Hamid Karzai, and with the support of the international community, fundamental steps have been undertaken to build a new Afghanistan. These steps include progress in the Communications and Information Technology sector, which is new in our society after so many years of isolation.

The Government of Afghanistan recognizes that knowledge, information and communication are at the core of human progress, endeavor and well being, and therefore have a vital role in the reconstruction and development of our devastated country. The dramatic increase in the volume, speed and ubiquity of information flows, which has been made possible through new information and communication technologies, has already brought about profound changes in peoples’ lives and is

creating enormous new opportunities around the world. Afghans have to grasp this opportunity and leapfrog to the new age of information.

ICT offers an enormous range of practical benefits that will support the reconstruction of Afghanistan in all sectors. A strong telecommunications sector, for example, will allow families who have been separated to reconnect. Telecommunications facilities will provide vital support to the reconstruction efforts, particularly outside of Kabul, both in the emergency phase when this policy is being released, and in the longer term when the private sector begins to expand and develop. The ICT sector is also critical to the development and enhancement of national security, by creating capacity for greater linkages among the Afghan people and with the outside world. The new telecom and ICT policy has been prepared to support the development of the ICT sector to encourage it to grow and develop to meet these needs in the short and long terms.

The progress that has been made in the country during the past year is extremely encouraging and shows the enthusiasm of the young generation of both men and women to build their knowledge and work to eradicate poverty, using ICT as means to access information to support these efforts.

The Government is keen to provide an enabling environment for both the private and public sectors through progressive policies based on best practices which are suited to the specific situation of our country. The ICT and Telecom policy documents are part of this endeavor of the government. They have been prepared and finalized after consultation with key stakeholders including international organizations, UN agencies, civil society organizations, the private sector, the general public, and government officials. It is a living document and will continue to be enriched and further expanded.

We believe that this policy is and should be people-centered, with citizens and communities at its core. It should be at the service of humankind, where information, communication and knowledge are used and disseminated by all sectors of the population for their economic, social, cultural and political development.

I believe that this document will provide a strong foundation for the development of the sector, which will allow Afghan people, whoever they are and wherever they live, to benefit from the range of opportunities that are offered by information and communications technology. I pray for the success of all those who are working hard and helping us to achieve the goals set out in this strategic document.

Wasalam

M.Masoom Stanekzai
Minister of Communication
Transitional Islamic Government of Afghanistan.

Minister of Communication Stanekzai receiving “.af” country domain name from UNDP country director Ercan Murat, 2003.

Acknowledgements

This document is a product of the combined efforts of many people. We sincerely thank all those who kindly provided information and guidance; we have benefited from their knowledge, experience and ideas.

The document could not have been written without the help and support of many international organizations, in particular: The office of the United Nations Development Program (UNDP), the International Telecommunication Union, USTDA, USAID and others. Their contribution is very valuable and our deep appreciation and thanks go to them.

We would like to single out several persons for special thanks. These include Muhammad Aimal Marjan, National IT Advisor to the Ministry of Communications (MoC), Gabriel Accasdcine from UNDP, Marc Lapage, ICT Development Project Manger, UNDP, Kemal Shafiq, consultant, Ken Zita, consultant, and Amirzai Sangain, Senior Advisor, MoC. The last two people were at the core of bringing synergy to this document.

We are especially indebted to the valuable support, contribution and encouragement of Dr. Ashraf Ghani, Minister of Finance, Dr. Abdullah Abdullah, Minister of Foreign Affairs, and Dr. Amin Farhang, Minister of Reconstruction.

We also acknowledge the practical assistance of MoC staff, both at the Center and Provincial levels, and UNDP and ITU project officers, in particular Mr. E. Behdad from the ITU Jakarta office.

Finally the MoC wishes to thank the staff of the MoC and other Ministries, civil society, the private sector, and other organizations such as ITU and World Bank who took the time to read the draft, review the document, and offer comments. Their comments were immensely helpful and we sincerely thank all of them.

Executive Summary

Telecommunications is central to our overall reconstruction efforts. An effective communications sector will stimulate economic growth, facilitate social and business interaction, and help restore the traditional sense of community and common purpose that unites the Afghan people.

Telecom requires substantial investment. To bring Afghanistan up to the developing world average of 2 telephones per 100 people – from the 0.18 telephones per 100 today -- the investment required would easily exceed \$100 million. Other large-scale priority projects such as the satellite and fiber optic networks require additional funds. We need to take aggressive action to attract capital investment. Our efforts are thus focused on creating a market environment that encourages private investment and which speeds commitment of funds for projects under consideration by donors.

The MoC's new Telecommunications and Internet Policy outlines an overall framework that is intended to get investment flowing. It encourages private investment through the introduction of measured competition; establishes Afghan Telecom as a state-owned corporation with the right to accept private investment; and supports rapid expansion of telecommunications and Internet services at the local level. We prepared the Policy with four broad goals in mind:

- 1) Facilitate social and political integration nationwide. A vibrant communications sector will rapidly improve communications between Kabul and regional government officials around the country. Reliable communications will help ensure the success of the upcoming election process and enable improvements in the efficiency and transparency of the public sector. As important, modern communications will play a vital role in narrowing “the tyranny of distance” that separates our villages and towns, and help to engage all of our people in the process of national reconciliation.
- 2) Enhance national and civil security. DDR, disaster emergency response, civil preparedness, road construction, border patrol and national security and NGO programs will all be strengthened when reliable and robust communications are enabled.
- 3) Provide a macro economic stimulus. Telecommunications is necessary for the resumption of productive capacity, stimulating activity in all economic sectors, and attracting private investment. Research data shows that positive economic effects flow to all parts of a community once basic telephone access is achieved. An efficient telecommunications sector also has the potential to quickly become the largest contributor of tax revenues to the national treasury.
- 4) Adopt international best practices. Afghanistan has much to learn from the global experience in telecommunications and the Internet as we missed several generations of technological innovation during the war. We have carefully

studied the world trends in telecommunications sector reform and crafted our own “Afghan solution” that is best suited to local market conditions.

We have set 1385 (2006) as a working target for comprehensive liberalization of the sector. In the near term, we want to ensure market stability, establish our new regulatory framework and fully prepare for the technological and legal complexity associated with market competition in the sector. Specific elements of the Policy include the following:

- Separate Afghan Telecom as a state-owned corporation and eliminate the government’s role as an operator of commercial telecommunications services.
- Enable Afghan Telecom to attract private investment in order to rapidly expand services and compete effectively with existing providers. Two providers of GSM mobile services have already entered the market.
- Establish a Telecommunications Regulatory Authority of Afghanistan (TRAA) to manage competition between private operators, issue licenses, set sector rules, manage radio frequency spectrum, and so on. The TRAA will initially be a part of the MoC but is envisioned to become an independent agency when conditions allow.
- Ensure that award of all licenses and radio spectrum allocations are made according to competitive international tenders based on global best practices.

Afghan Telecom will manage international services in the near term for calls to and from the national public network. Competition will be introduced after the basic national network is established, rules for government competitive activity are in place, and the economic impact of opening the market can be assessed. The two existing GSM providers, AWCC and TDCA, will continue to be allowed to provide international services for their own customers.

Two new nationwide Fixed Services Providers will be awarded licenses via international competitive tender. The tender will be announced within 6 months of publication of the Policy. Small cities and towns will be allowed to attract investment for local networks that can be attached to satellite facilities provided by Afghan Telecom.

Local Internet services will be open to competition. International Internet services, however, will be more narrowly limited to enable the Government to manage network security and content issues. The number of potential international ISPs may depend on the capacity for network integration.

In the area of Information and Communications Technology (ICT), the MoC, recognizing its critical importance, has formulated an ICT policy that paves the way for rapid development of ICT in Afghanistan which in turn will act as a key driving element for socio-economic development of the nation.

The ICT Policy, containing objectives, policies and action plans, aims at building a society fully benefiting from ICT. In view of this, a nation-wide ICT infrastructure will be developed to ensure that information can be used by citizens to facilitate their endeavors and enhance democratic values for sustainable human development.

The following three objectives are central to the vision of the national ICT policy:

Network Access

Universal access at reasonable cost to ICT networks will be an important factor in promoting employment, economic growth and social well-being. In the Telecommunications and Internet Policy Paper, the government has declared that it is a fundamental right of all citizens to have access to diverse means of communication. Although it has to be acknowledged that this is a very long-term objective, the government will support all immediate steps to meet its ultimate goal. The regulatory commission shall develop specific indicators of ICT access, and shall identify targets for moving toward universal access nationwide within an achievable time frame.

Information and Knowledge Access

Just as there should be universal access to the network, so should there be universal access to information and knowledge. In the knowledge economy, success will depend on learning new and more efficient ways to gain access to a variety of information and knowledge-based resources. In the same vein, lifelong learning will become imperative in a society where individuals must cope with ever-present change. ICT will become the medium that will provide Afghans in all parts of the country the opportunity to acquire knowledge and skills.

Government Use of ICT

The role of government as a model user of ICT is significant to the successful broadening of ICT applications. The government has already begun to use ICT to modernize and improve the way it operates by the implementation of the Afghanistan Information Management System for information management and donor tracking. Significant savings and improved quality of service may be possible for the government through the use of ICT. The government must find best practice solutions in delivering e-government programs and services to spur the growth of ICT and national development. The strategic use of public ICT procurement can stimulate development and innovation.

PART I

Telecommunications and Internet Policy

PART II

Information and Communication Technologies (ICT) Policy

PART I

Telecommunications and Internet Policy

TRANSITIONAL ISLAMIC GOVERNMENT OF
AFGHANISTAN

MINISTRY OF COMMUNICATIONS

FINAL VERSION
NOVEMBER 2003
AQRAB 1382

Table of Contents

1.	Introduction	1
2.	National Telecommunications Policy Principles and Goals	3
3.	Role of the Government	5
4.	Creation of a Regulatory Authority	6
5.	Creation of Afghan Telecom	8
6.	Competition Policy	9
7.	Licensed Spectrum	10
8.	Unlicensed Spectrum	11
9.	Telecommunications Services Licenses	12
9.1	Ownership of Licensed Operators	12
9.2	Mobile Services Provider Licenses	12
9.3	Fixed Services Provider Licenses	13
9.4	Exceptions to FSP Licenses	13
9.5	International Gateway Services	13
9.6	VSAT	14
9.7	Digital Trunk Radio Services	14
9.8	Radio Paging Service Providers	15
9.9	Value-Added Network Services	15
9.10	Global Mobile Satellite Services	15
9.11	Cable Television Services	15
9.12	Private Networks	15
9.13	Resale	16
9.14	Interconnection	16
9.15	National Technology Standards	16
9.16	Customer Premises Equipment	16
9.17	Telecommunications Development Fund	16
10.	Internet Services Licenses	18
10.1	International Transit ISP Licenses	19
10.2	National ISP Licenses	19
10.3	License Fee	19
10.4	ISP Liability	19
11.	Taxation	20

1. Introduction

The Islamic Transitional Government of Afghanistan firmly recognizes the importance of embracing telecommunications and Internet technologies to achieve the nation's development and reconstruction goals. An effective telecommunications infrastructure will help stimulate economic growth, raise living standards and restore the traditional sense of community and common purpose that unites the Afghan people. A modern communications network can play a vital role in narrowing the physical distances that separate our villages and towns and dramatically improve access to government services, educational opportunities and humanitarian relief efforts. They will lay the foundation for an Afghanistan that is vibrant, productive and strong.

Today Afghanistan has one of the weakest telecommunications systems in the world. Only one out of every 550 Afghan citizens has access to telephone service. Communications between provinces is extremely limited and effectively non-existent in smaller towns. Whole communities of our people face the "tyranny of distance" and the alienation associated with remote geography. Internet and data services have only recently begun. Government operations and the management of civil affairs are hampered by the absence of reliable communications services. Economic activity is difficult, costly and at times impossible. After 23 years of conflict and stalled investment, the entire sector needs to be completely rebuilt.

The Government's Telecommunications Policy is to enable the rapid growth of affordable communications to all of our people so they may experience the Digital Age, wherever they are and whoever they may be.

Afghanistan is committed to following international best practices in telecommunications sector reform. We will embrace a market regime based on aggressive market liberalization, transparent and non-discriminatory regulation, fair competition and private sector participation. The Government will move as quickly as possible to privatize the telecommunications sector to ensure that adequate financing is available to meet our development goals. Private investment has already led expansion of mobile communications. Private participation will be harnessed further to fund Afghanistan's substantial communications infrastructure needs. Taken together, competition and private investment will lower prices to consumers for network services and equipment, improve quality of service and accelerate a faster rate of market innovation.

Telecommunications is a basic enabler of informal social and economic discourse necessary in the strengthening of civil society. Reliable communications will enable the government to successfully execute the broad reconstruction effort. A modern network will enhance the effectiveness, efficiency and transparency of the public sector, improve delivery of social services, and build our future as a peaceful and unified society.

Telecommunications is also necessary for the resumption of productive capacity and stimulating activity in all sectors of the Afghan economy. It will play a critical role in reestablishing the financial system and relieving communication bottlenecks in commercial, governmental and cultural information flows. It is essential for boosting productivity and creating a climate for job creation, investment and sustainable growth.

Finally, a robust telecommunications environment will provide Afghanistan with greater assurances for achieving and sustaining national and civil security. Domestic preparedness, education, NGO and community outreach, peace-building and national security efforts are all strengthened when reliable and robust network resources are distributed widely throughout society.

2. National Telecommunications Policy Principles and Goals

To rapidly transform telecommunications into a leading engine in Afghanistan's renewal, the Ministry of Communications (MoC) has defined the following general principles to guide the national *Telecommunications and Internet Policy*:

Create a legal and regulatory environment that nurtures and accelerates industry growth.

The Government intends to introduce rapidly a Telecommunications Law of 1382 N.b. (the Islamic calendar year of 1382 began on March 21, 2003) that will define the rights and responsibilities of market participants in the telecommunications sector. It will also create an independent telecommunications regulator, the Telecommunications Regulatory Authority of Afghanistan (TRAA), to implement the Government's commitment to international best practices for sector modernization and reform.

Engage private investment to the greatest extent possible.

Afghanistan's capital requirements for telecommunications infrastructure are tremendous. Neither the state nor the international donor community can provide the vast financial resources necessary to provide quickly for the communications needs of the nation. The participation of private investors is essential and encouraged.

Establish a level playing field for competition.

The role of the state in providing telecommunications services will be steadfastly reduced in favor of fair, transparent and market-based competition among commercial enterprises.

Introduce market liberalization.

Afghan consumers will benefit from healthy competition in all aspects of telecommunications networks and services. Market opening will lead to a wider range of suppliers and products, lower costs, and establish a service industry that is responsive to customer demands. New entrants will bid competitively for market opportunities based on open and transparent international tenders. In the near term, the Government will introduce a framework of limited, managed competition to ensure stable market conditions for strategic infrastructure projects. Aggressive liberalization of the sector is anticipated after three years, or commencing in 2006.

Encourage the usage of Internet and information and communications technologies (ICTs).

Widespread adoption of modern information technology tools will create new

educational opportunities for the young, improve the efficiency of government departments and private companies, and help Afghanistan to “leap frog” into the Digital Age. Recent technological advances have unleashed a range of new alternatives for bringing powerful and affordable voice and data services to consumers. The Government is committed to pursuing an open, flexible, and technology-friendly regulatory strategy to encourage the deployment of the latest technologies throughout Afghanistan.

Specific targets for the sector in the near term include:

- Quickly restore the productive capacity of the existing public network with expanded and upgraded systems in the primary and secondary cities;
- Establish a national long distance network to provide basic voice, data and Internet communications to even the remotest regions in the nation;
- Establish a National Backbone Network around the country that connects major domestic population centers and our international neighbors;
- Issue additional nationwide licenses for Fixed Telecommunications Services;
- Issue multiple ISP licenses;
- Increase teledensity from the present 0.18 percent to 0.43 percent in 2003/2004, with the intention of many-fold expansion in the years to come;
- Increase mobile teledensity from the present 0.92 users per thousand population to 2.52 mobile users in 2003/2004;
- Maximize the use and value of radio frequency spectrum through competitive international tenders; and,
- Establish tele-centers in small communities to bring the benefits of modern communications to all of our people as quickly as possible. It is essential that all 423 administrative districts be integrated with Kabul, with each other, and with the rest of the world.

Due to the ever-changing nature of the telecommunications sector and its importance to the nation’s development and reconstruction goals, the MoC will periodically review this policy and publish updates to its official website.

3. Role of the Government

The Government's chief objective as articulated and led by the MoC is to set the overall vision for the telecommunications sector, to promote access to ICT as a facilitator for sustainable development and to create an enabling environment for private investment, competition and rapid industry growth. Through the creation, "corporatization" and rapid privatization of Afghan Telecom, the Government will relinquish its role as an *operator* of public telecommunications services. The MoC's specific responsibilities include:

- i. Provide overall direction for telecommunications sector development and formulate broad policies for the benefit of all of Afghanistan;
- ii. Ensure that this Policy is consistent with other national development plans and laws;
- iii. Rapidly separate the Ministry's Telecommunications Department into a state-owned enterprise to be known as "Afghan Telecom";
- iv. Encourage private investment in the sector from the earliest stage of development and immediately open Afghan Telecom to private equity participation;
- v. Establish an independent *Telecommunications Regulatory Authority* of Afghanistan (TRAA) to ensure regulatory transparency and fair treatment for all market participants;
- vi. Promote domestic and international investment in the telecommunications sector;
- vii. Encourage competition in infrastructure, services and investment;
- viii. Stimulate introduction of telecommunications network services in underserved and rural communities to the best of its ability with available resources and with support from donors; and,
- ix. Represent the Government of Afghanistan in telecommunications and Internet matters pertaining to regional and international organizations.

4. Creation of a Regulatory Authority

The *Telecommunications Regulatory Authority of Afghanistan* (TRAA) will be established in 1382.¹ It is anticipated that, for the foreseeable future, the TRAA will be authorized as an independent agency reporting to the Ministry of Communications. It will be funded by the monies collected through the transparent application of its regulatory duties. The TRAA will propose a budget to the Minister of Communications for review and approval by the Council of Ministers on an annual basis.

The scope of the Regulatory Authority's duties will include, but shall not be limited to, the following:

- i. Implementation of the national policy of competition and market liberalization;
- ii. Issuance of licenses for the provision of mobile, fixed and other network services;
- iii. Issuance of licenses for Internet Service Providers;
- iv. Setting rules regarding interconnection between Licensed Operators to ensure that interconnection is available on a fair and non-discriminatory basis;
- v. Publishing a framework Interconnection Agreement to be used by all holders of Operator Licenses;
- vi. Regulating tariffs;
- vii. Dispute resolution between service providers;
- viii. Consumer protection;
- ix. Setting technical standards for type approval of telecommunications network and customer premises equipment;
- x. Monitoring service quality and adherence to rules and regulations by service providers;
- xi. Preparing a national numbering scheme and ensuring non-discrimination in the allocation of numbers; and,
- xii. Any other functions that ensure a fair, transparent and competitive market

environment according to international best practices that may be considered to be necessary by the Government.

The TRAA will publicly publish all policies, regulations, license conditions, inter-connection agreements, tender qualification and scoring criteria, quality of service reports and other documentation required for full transparency and to ensure a 'level playing field' for all market participants. In addition, the TRAA shall prepare and, through the Ministry of Communications, deliver to the Council of Ministers an annual report containing financial details pertaining to the activities of the TRAA for the preceding year. An electronic version of such report shall be published on the TRAA's official website.

¹ N.b., the Islamic calendar year of 1382 ends on March 20, 2004.

5. Creation of Afghan Telecom

The Government intends to separate the Telecommunications Department of the Ministry of Communications, including authorizing the transfer of related assets, to a newly established state-owned enterprise, “Afghan Telecom”. The legal rights of Afghan Telecom will be further articulated in the forthcoming *Telecommunications Law of 1382*.

At the time of establishment, Afghan Telecom shall be a public corporation owned by the Government and administered by the MoC. However, the Government seeks rapid privatization of the communications sector and Afghan Telecom is encouraged to engage operating and investment partners to become a market-oriented and commercial enterprise.

Afghan Telecom’s charter to provide domestic and international telecommunications services in Afghanistan will be normalized with forthcoming licensing requirements to be published by TRAA.

6. Competition Policy

The Government supports the full liberalization of the communications sector as market forces allow – to promote innovation, extend network coverage and lower consumer service charges. For a period of three years from the issuance of this Policy, the MoC will adopt a period of limited competition for facilities-based network services. The Government's objective is to create a stable market for initial infrastructure projects and protect consumer interest through aggressive management of operator service quality.

Currently, there are two private operators of Mobile Services Providers (MSP) that have been awarded National GSM Mobile Licenses: Afghan Wireless Communications Company (AWCC) and Telecom Development Company Afghanistan (TDCA), commonly known as *Roshan*. No other providers of GSM mobile telephony services will be authorized before January 10, 2006.

Local network services are subject to the issuance of a Fixed Service Provider (FSP) license. The TRAA will issue two additional nationwide FSP licenses via international competitive tender, in addition to the nationwide FSP license that is already held by Afghan Telecom. The tender for the National FSP licenses will be announced within six months of the publication of this Policy.

In addition, private investment in local communications networks is encouraged. Local Fixed Service Provider (LFSP) licenses will be issued to community-based operators in small cities, towns and villages seeking to expand communications services rapidly through private investment.

After a period of 3 years, full competition will be allowed between national FSPs and MSPs. At that time, FSPs and MSPs shall be entitled to provide any facilities-based network service subject to obtaining the appropriate service licenses. The TRAA may also consider issuing licenses to additional new entrants.

7. Licensed Spectrum

Radio frequency spectrum is an essential aspect of modern telecommunications systems and a limited natural resource that must be monitored and managed for the benefit of all. Afghanistan's spectrum policy is intended to maximize public benefits for spectrum use by fostering competition, controlling harmful interference, and stimulating the deployment of innovative services and technologies.

No entity is permitted to utilize licensed radio spectrum without first obtaining a Spectrum License from the Spectrum Management Office. The only exception is for the use of Unlicensed Radio Spectrum as specifically defined in this Policy and by regulations that may be adopted and published from time to time by the TRAA.

The MoC's Spectrum Management Office will work closely with other government agencies and the TRAA to specify frequency allocation and monitor spectrum usage and compliance with license requirements. It has published a Spectrum Allocation Table according to standards promulgated by the International Telecommunications Union (ITU). The table specifies the radio spectrum band plan for acceptable use of frequencies within Afghanistan. Additional radio frequencies may be made available for market participants as technology and market conditions warrant. The spectrum plan shall be reviewed from time to time with a view toward optimal utilization of spectrum, the emergence of new technologies, market forces, the public interest, national security and other factors.

An annual frequency usage fee will be charged for licensed spectrum. Award of radio frequencies will be subject to an open, transparent and competitive tendering process. The terms for the competitive tenders and spectrum license fees will be published.

Providers and end-users of radio systems must ensure that they do not create radio interference with licensed spectrum operators. Financial or legal penalties may be levied for violating published spectrum usage performance guidelines.

8. Unlicensed Spectrum

Afghanistan will follow international best practices and make available unlicensed spectrum to encourage rapid adoption of innovative wireless services. Services based on unlicensed spectrum will stimulate build-out of low-cost data access at the local level, extend local services networks for data applications and stimulate broader dissemination of the Internet in Afghanistan.

Licensed network operators and Internet Service Providers (ISPs) utilizing unlicensed spectrum for outdoor, retail or commercial use are required to register with the MoC. Registration will not be required for individual users and customers of services utilizing unlicensed spectrum. Devices deployed in unlicensed bands will be expected to protect licensed spectrum operators by meeting technical rules to prevent interference.

The unlicensed spectrum approved for usage in Afghanistan is the so-called ISM band in the 2.4 GHz and 5 GHz ranges. All users of these bands are required to operate at moderate power consistent with ITU usage recommendations. Additional frequencies for unlicensed spectrum applications may be considered by TRAA from time to time.

9. Telecommunications Services Licenses

Providers of facilities-based network services are required to obtain a license. When the TRAA assumes regulatory responsibilities, licenses will be issued by the TRAA. Until that time, the MoC will issue licenses.

9.1 Ownership of Licensed Operators

In accordance with the *Law on Investments* and the forthcoming *Telecommunications Law* of 1382, full private ownership of telecommunications services providers is allowed. Foreign private sector investors may own network services providers in their entirety. Afghan equity participation in service operators will be encouraged and welcome. While no specific minimum domestic ownership regulations will be imposed, the government seeks to engage the participation of Afghan entrepreneurs and the repatriation of Afghan investors from abroad.

9.2 Mobile Services Provider Licenses

Two Mobile Services Provider (MSP) licenses utilizing the GSM standard have been awarded to provide full mobility network services in Afghanistan. The MoC has agreed to a duopoly for GSM Mobile Services for a period of three years, or until January 10, 2006. No other providers of GSM mobile telephony services will be allowed before this time. It is envisioned that when the duopoly period expires, MSPs will be entitled to expand their businesses to include the provision of any network service. At the same time, Fixed Services Providers will also be allowed to provide mobile services. Additional licenses also may be awarded, based on the TRAA's assessment of evolving market conditions, before January 10, 2006, in order for service to begin on that date.

The MSPs are permitted to provide mobile telephony services and have permission to carry long distance and international traffic originating on their own networks, based on the terms and conditions of their licenses. A single, 15-year MSP license applies nationwide and does not require separate licenses from local or regional authorities.

MSPs are required to pay an annual spectrum usage fee as specified in their license agreement. They will also pay license fees in the form of a revenue share equivalent to 10 percent of gross revenues as defined in the license agreements and will contribute 2.5 percent of gross revenues to the Telecommunications Development Fund as defined in this Policy.

9.3 Fixed Services Provider Licenses

Fixed Services Providers (FSP) shall be licensed to build local and domestic long distance service networks. In the current planning year, 1382, the MoC will issue a tender for two additional national FSP licenses with the rights and opportunity to build networks nationwide. The licenses will be for 15 years with an option for renewal; specific terms will be outlined in the appropriate tender documentation. The new FSP licenses will be issued via international competitive tender that will be announced within six months of the publication of this Policy. The tender may include provisions that stipulate specific build obligations. Afghan Telecom already has a national FSP license. No additional requests for nationwide FSP licenses will be considered for the next three years.

The MoC is embracing a technology-neutral approach to network development. FSPs will be freely permitted to utilize technology solutions of their choosing within the broad type approval and spectrum licensing parameters outlined in this Policy. FSPs will be required to file binding network rollout development plans with the TRAA as a condition of their license.

FSPs are not required but are encouraged to consider wireless local loop (WLL) technology that can be deployed quickly to establish “last mile” connectivity to end subscribers. If WLL technology is deployed, FSPs must configure the systems for Limited Mobility Services until 2006. FSPs are prohibited from offering full mobility services at this time. In the event they deploy WLL, FSPs are required to pay annual spectrum usage fees as specified in their license agreement.

The FSPs will also pay license fees in the form of a revenue share. The TRAA will determine a minimum revenue share participation level that will be determined by competitive market forces. Additionally, the FSPs will contribute 2.5 percent of gross revenues to the Telecommunications Development Fund as defined in this Policy.

9.4 Exceptions to FSP Licenses

The Government seeks to support wide dissemination of telecommunications services throughout the country but recognizes that licensed operators cannot practically serve all local communities in the near term. Small cities, towns and rural communities thus will be encouraged to develop and invest in cooperative communications services infrastructure as determined by local market conditions. Local investors will be granted exemptions to the national service operator licensing rules on a case-by-case basis. Local operators shall be issued Local Fixed Service Provider (LFSP) licenses for local operations that comply with national technology, spectrum and competition standards.

9.5 International Gateway Services

The Government recognizes that introducing competition in international network services will lower calling charges for customers, stimulate trade activity, and help

Afghanistan reclaim its place in the world community. Establishing robust competition in international services is thus an important policy goal to serve development objectives and consumer needs. However, the new regulatory framework needs to be firmly established before the international services sector can be further liberalized. The Government believes that the TRAA must be operating effectively to transparently manage competition and interconnection issues and to ensure orderly market reform. Similarly, the initial phases of the domestic network reconstruction efforts need to be completed before opening the international market segment to competition. The government will undertake an annual internal review of its approach to international services with a target of opening the international services sector to competition in 2006.

An International Gateway Services (IGS) license is required to provide commercial, wholesale or retail international connectivity services. In addition to Afghan Telecom, the two existing MSPs are allowed to provide international connectivity services. Additional International Gateway Services licenses may be considered as part of the upcoming tender for FSPs and for International Transit ISPs as licenses are issued. All licenses for International Gateway Services will be made according to clearly stated policies to be published by the MoC or TRAA.

Owners of private VSAT systems are not permitted to transit or interconnect international traffic to licensed operators' networks.

9.6 VSAT

The use of very small aperture terminal (VSAT) satellite equipment to access domestic or international satellite systems is allowed for private use, following registration of the equipment. All existing VSAT owners must register with the Spectrum Management Office, and new users must register and obtain type approval and certification for the equipment. This registration requirement applies equally to governments, multi-lateral organizations, non-governmental organizations and private enterprises. Failure to register could lead to the revocation of usage rights. A license for spectrum use is also required.

VSAT users are not allowed to utilize equipment or software that directly or indirectly enables access or egress to operators of licensed telecommunications or Internet services. Additionally, the resale of capacity accessed via VSAT is not allowed.

9.7 Digital Trunk Radio Services

Digital Trunk Radio Services (DTRS) and analog trunk mobile radio systems are allowed for private use. A spectrum license is required and the assignment of radio frequency shall be made via competitive tender. There will be no limitation to the number of trunk radio operators allowed. Trunk mobile radio systems will not be permitted to establish interconnection to other licensed operators or international gateway services. DTRSs are required to pay annual spectrum usage fee as specified in their license agreement.

9.8 Radio Paging Service Providers

Radio Paging Services (RPSP) licenses will be issued without limitation. Direct interconnectivity between licensed RPSPs and other service providers (for instance, for text messaging) will be permitted. Licenses will be awarded for an initial period of 15 years and will be extended by additional periods of 10 years thereafter. Radio paging licensees shall pay a spectrum fee plus a revenue share. The basis for determining fee structure will be recommended by the TRAA.

9.9 Value-Added Network Services

Applications-oriented value-added services (VAS) that utilize leased facilities from licensed operators are allowed and are subject to open competition. Value-added services providers shall be required to obtain a generalized class license from the TRAA.

9.10 Global Mobile Satellite Services

Global Mobile Satellite Service Providers (GMSSPs) are required to obtain a license to provide services over the territory of Afghanistan. The GMSSPs are required to pay a license fee in the form of revenue share and/or a fixed fee per registered user per month.

Satellite phones shall be distributed only through authorized distributors. Each authorized distributor shall have signed an agreement with the TRAA for selling and distributing satellite phones.

For each phone sold, the authorized distributor shall pay a fixed one-time fee to be determined by the TRAA. End users shall be issued a Satellite Phone User License permitting personal use or resale as a Public Call Office.

9.11 Cable Television Services

To provide cable television services, a license is required from the Ministry of Information and Culture. Any cable services operator that seeks to provide two-way or interactive telecommunications or Internet services must apply for the appropriate licenses from the TRAA.

9.12 Private Networks

Commercial enterprises, government departments and other organizations shall be allowed to establish private wide area networks for internal use, subject to compliance with TRAA licensing and operational requirements and in accordance with appropriate laws. Owners and operators of private networks are not allowed to offer telecommunications services commercially nor to resale services to third parties.

9.13 Resale

FSPs, MSPs and ISPs are allowed to provide network services on a wholesale basis to third parties for resale to retail customers.

9.14 Interconnection

The Government endorses a policy of full and fair network access. All licensed service providers shall have the right to negotiate interconnection arrangements among themselves. However, the MoC has published a standard Interconnection Agreement that is to be used as a baseline framework for interconnection between licensed operators. This agreement may be amended from time to time by TRAA, and companies may introduce appendixes that articulate specific additional commercial terms.

When requested by another licensed operator, a licensed operator offering public services shall be obliged to negotiate interconnection arrangements. The TRAA may also prescribe fair terms and conditions that are to be applied universally to all market participants for different types of services. TRAA may intervene in commercial disputes if the concerned operators are unable to agree on the scope and financial terms for interconnection.

9.15 National Technology Standards

The TRAA will seek to promote a wide range of technologies as it sets standards for acceptable use of telecommunications equipment and services in Afghanistan. The Government's policy is not to impose restrictions that unduly limit market forces that can benefit consumers. The TRAA will thus seek to develop an enlightened technology policy that encourages innovation while preserving the integrity of existing infrastructure. All licensed operators will be required to adopt standards and capabilities that allow law enforcement and other relevant security agencies to perform their duties within the context of the law.

9.16 Customer Premises Equipment

Private ownership and procurement of Customer Premises Equipment (CPE) is allowed. CPE authorized for use in Afghanistan requires type approval from the TRAA. The TRAA will issue type approval guidelines that are based on international standards set by organizations such as the ITU and IEEE. Equipment that does not meet TRAA type approval can be confiscated. Existing CPE attached to MSP and the Afghan Telecom networks may continue to be used, if they meet the TRAA's standards.

9.17 Telecommunications Development Fund

A Telecommunications Development Fund administered by the MoC has been established to which all licensed network service providers must contribute. This Fund will be used only for re-investment in telecommunications infrastructure projects of

strategic importance, including for public safety, or to provide basic access services in communities not adequately addressed by licensed operators. The MoC shall develop criteria for such investment.

The amount of operators' contributions will be determined according to a published and transparent rate that applies equally to all service providers without favor or prejudice. Payments must be made according to terms to be established by TRAA. Failure to comply with scheduled payments in a timely manner could lead to fines or the revoking of an operating license. For MSPs and FSPs, the amount of the contribution to the TDF shall be equal to 2.5 percent of the gross revenues of the licensee for each year of its license. Funds will be collected on a quarterly basis in arrears from the licensee.

Any Licensed Operator may apply to the MoC to receive funds to support specific infrastructure expansion projects.

10. Internet Services Licenses

Providers of Internet services are required to obtain a license. When the TRAA assumes regulatory responsibilities, licenses will be issued by the TRAA. Until that time, the MoC will issue licenses.

Afghanistan will implement a two-class system of licenses for Internet Service Providers (ISPs) that distinguishes between providers of *international* Internet Protocol connectivity (International Transit ISPs) and *domestic* Internet service providers (National ISPs). In defining clear and distinct roles for the two types of ISPs, the licensing plan allows Afghanistan to channel international traffic through licensed gateways while promoting robust competition at all levels of the market. Similarly, by providing a simple, streamlined and inexpensive licensing mechanism for National ISPs, the MoC encourages the proliferation of private nationwide, regional, and local ISPs. Modest limits on the number of international Internet traffic gateways will promote both a competitive market and a stable investment climate for international Internet Protocol connectivity.

10.1 International Transit ISP Licenses

An International Transit ISP license will be required for any commercial provider of Internet services that relays Internet traffic from any point inside Afghanistan to any point outside Afghanistan, whether through its own network facilities or via transit or peering relationships with non-Afghan ISPs.

The TRAA will issue International Transit ISP licenses, taking into account an assessment of national security requirements and an assessment of market conditions. Each of the International Transit ISP licenses will apply nationwide.

International Transit ISP license holders will compete for the business of domestic ISPs on the basis of price and quality of service. In order to assure that domestic ISPs can compete on a level playing field, International Transit ISPs will be required to offer their international IP connectivity services to any National ISP on a non-discriminatory basis. International Transit ISPs are permitted to sell international transit services only to National ISP license holders. That is, an International Transit ISP must also have a National ISP license to provide retail services to end customers.

To encourage rapid deployment of Internet networks in Afghanistan, International Transit ISP license holders will be allowed to obtain National ISP licenses, but only through a distinct and separately incorporated subsidiary or affiliate. Even where commonly owned, the International Transit ISP entity will be required to provide its international IP connectivity services to its retail ISP entity at the same prices it offers other National ISPs. The TRAA is authorized to conduct periodic audits to ensure that International Transit ISPs do not undercut competition by offering favorable

pricing to a National ISP subsidiary or commonly owned affiliate.

When establishing separately incorporated National ISP units, the International Transit ISPs are not required but are encouraged to consider creating joint ventures with experienced Internet service providers that have built and run Internet Protocol networks in analogous developing country environments.

10.2 National ISP Licenses

National ISP licenses are required for any provider of Internet Protocol connectivity and services, except those providing international transit. National ISPs may only obtain international transit from licensed International Transit ISPs.

Afghan Internet users – businesses, individuals, and organizations – will obtain Internet services from National ISPs, which, as a practical matter, must obtain transit from International Transit ISPs and/or interconnect with other National ISPs. National ISP license holders are authorized to offer any permitted Internet service, including but not limited to dial-up connectivity, leased lines, Internet cafes, transit connectivity, domestic backhaul and wireless local area networks. National ISPs are prohibited only from providing international IP connectivity, which can be offered only by, and must be obtained from, an International Transit ISP.

National ISP licenses will be issued according to a simple, standardized form, without burdensome requirements or lengthy commercial negotiation. The application process will be transparent: applications that meet the stated criteria will be granted in a non-discriminatory fashion, and reasons will be given for any denial. There will be no limit to the number of National ISP licenses that can be issued. National ISP licenses will be presumptively renewed, provided that the holder has not violated the terms and conditions of the license or other applicable laws. National ISP license holders are required to notify TRAA of the regions in which they are offering or intend to offer services and update the TRAA of their expansion plans annually.

10.3 License Fee

The TRAA will determine licensing fees for ISPs. The Government believes that license fees should be uniform, transparent, and modest in order to encourage investment in network infrastructure.

10.4 ISP Liability

Consistent with emerging international best practices, licensed ISPs will be afforded the standard protections from liability: (a) for the activities of their customers, when acting as a mere conduit or intermediary, (b) for temporary caching of information requested by customers, (c) for hosting content provided by customers, and (d) when blocking or intercepting traffic according to the lawful instructions of the Government.

11. Taxation

Telecommunications operators will be subject to taxation as set out in the relevant taxation statutes of Afghanistan, including but not limited to employee taxes, company taxes, sales taxes and import duties.

PART II
Information and Communication
Technologies (ICT) Policy

TRANSITIONAL ISLAMIC GOVERNMENT OF
AFGHANISTAN

MINISTRY OF COMMUNICATIONS

FINAL VERSION
NOVEMBER 2003
AQRAB 1382

PART II

Information and Communication Technologies (ICT) Policy

Table of Contents

1.	Vision	1
2.	Background	2
3.	Objectives	3
4.	ICTs Policies	4
5.	Action Plan and Strategy	6
5.1	ICTs and Government Services	6
5.2	ICTs in Infrastructure and Convergence	6
5.3	Recognition of ICTs as a Priority Sector	8
5.4	ICTs Investment Policies	8
5.5	ICTs and Government Efficiency	9
5.6	ICTs and Education	11
5.7	ICTs in Commerce and Trade	12
6.	Budget Considerations	14
7.	Annex 1	15
8.	Annex 2	16

1. Vision

To enable Afghanistan to benefit further from Information and Communication Technologies (ICTs) by becoming part of the global information society while preserving Afghanistan's cultural heritage. To promote national goals as well as in order to achieve a tolerant and vibrant Afghanistan, Afghanistan will use ICTs to improve Government and social services expeditiously and foster the rebuilding process, increase employment, create a vibrant private sector, reduce poverty and support underprivileged groups.

2. Background

ICTs describes various technologies that make information and communication services available to a wide range of users. The term is used broadly to address a range of established and relatively new technologies, among which are the telephone infrastructure and broadcast media. An emerging and now critical use of some of these technologies is the Internet. Additionally, ICTs deal with the application layer, the systems that enable information to be collected and distributed, analysed and processed in a number of formats including text, images, sound and video.

Over the last few years, in order to take advantage of the opportunities afforded by ICTs within a policy framework, many nations have developed objectives and proceeded with the formulation of an ICTs strategy as a part of the overall national development plan. A step-by-step process, including a coordinated and multi-pronged strategy, is essential to achieve development of the sector. In this, education, investment opportunities and infrastructure availability play a major role. A dependable information and communications system is also essential for efficient management and operation in the public and private sectors. This includes areas such as internal government information, citizen's services, trade, banking, and international relations.

Recognising its critical importance, this document presents the objectives, policies and action plans for the development of the ICTs sector in Afghanistan. Afghanistan intends to use ICTs as a key, driving element for socio-economic development.

This Policy aims at building a society fully benefiting from ICTs. In view of this, a nation-wide ICTs infrastructure will be developed to ensure that information can be used by citizens to facilitate their endeavours and enhance democratic values for sustainable human development. In addition to this document, the Ministry of Communications (MoC) has published the *Telecommunications and Internet Policy*, which communicates policies more specific to the telecommunications sector.

3. Objectives

In order to build an Afghan society fully benefiting from ICTs, the MoC has defined the following objectives:

- Wide adoption of ICTs in order to improve all aspects of Afghan life, including education, health, employment and access to information;
- Growth of the local ICTs industry, in order to foster investment and employment generation in this area; and,
- Use of ICTs to increase Government efficiency and to deliver improved social services effectively.

4. ICTs Policies

In order to accomplish the objectives defined above, the following ICTs Policies will be implemented in a fair and competitive environment.

Government Services

Recognising the importance of ICTs as a vital tool for improving Government services, the Government of Afghanistan (GoA) will actively use ICTs to provide healthcare, social services, and citizen's services. The GoA will give particular attention to services to benefit underprivileged groups and the poor.

Infrastructure & Convergence

The importance of infrastructure development to Afghanistan can not be overstated. Recognising the convergence among telephony, data transmission and broadcast technologies and networks, the GoA while undertaking rehabilitation of existing infrastructure and the building of new infrastructure will promote systems that accommodate convergence of various technologies and networks and will promote the integration of technologies in order to maximise the use of infrastructure.

Development

Recognising that information and communication are vital to the development of all other sectors, the GoA declares the ICTs sector a priority sector. This prioritisation includes designating the MoC as the leading Government entity responsible for ICTs and developing a National Information and Communication Technology Council of Afghanistan (NICTCA) described in Annex 1.

Investment

Keeping in view the important role that the private sector will play in the development of ICTs and to create an environment conducive to investment from the private sector, including foreign direct investment (FDI), the GoA will provide a favourable investment and taxation environment including but not limited to reduced import duties and taxes levied on profits.

e-Government

Recognising the importance of government efficiency, the GoA will undertake computerisation of all central governmental entities by the year 1384 (2005). The GoA will enhance its effectiveness by using e-government technology and by establishing a national data centre.

Education & Training

Recognising the importance of building a skilled workforce capable of understanding, entering and benefiting from the digital age, the GoA through the MoC, the Ministry of Education, the Ministry of Higher Education and associated institutions will promote effective ICTs training courses at secondary and tertiary level, and will build partnerships with the private sector to implement corporate training facilities.

e-Commerce

To foster the capacity to trade goods and services by electronic means, the GoA will draft appropriate legislation and establish the necessary mechanisms to create the sector, including protecting the rights of consumers and the interests of providers.

5. Action Plan and Strategy

The following action plan expands the seven key ICTs Policies of the GoA and describes the steps necessary to implement the policies. The action plan will be further elaborated and updated by a yearly work plan and status report.

5.1 ICTs and Government Services

The tools that technology offer in the areas of healthcare, social services, citizen's rights and overall development will directly or indirectly be made available to underprivileged groups in order to build up a strong and democratic society. In addition, the role of women within families and communities makes their active participation in the development and use of ICTs essential. Women's particular role in these areas makes their knowledge of and participation in ICTs critical.

The GoA will ensure that initiatives will be established to make ICTs accessible to underprivileged groups, with special consideration given to women. Through the appropriate Ministries and Government departments, ICTs will be implemented in order to provide Government services in the following areas more effectively:

- i. Health services. This includes the provision of health services face-to-face in local health centres and hospitals and health services provided "virtually" by specialists at a distance using e-medicine techniques. This also includes ICTs to make the provision of health services less bureaucratic, simpler to obtain and more widely available.
- ii. Agriculture. Access to and information regarding commodity markets, including market prices of locally grown crops, weather data and other information are critical for farmers to raise their standard of living in today's increasingly global marketplace. The GoA will develop an agriculture information system (AIS), using ICTs to provide farmers in rural areas with access to the information they need.
- iii. Administrative and social services. Access to Government administrative and social services is often time-consuming, or simply beyond the reach of people in rural areas. To achieve equal access to all Afghans wherever they live, the GoA will initiate actions to make all public government documents available through the Internet.

5.2 ICTs in Infrastructure and Convergence

The development of a modern, technically efficient and cost-effective infrastructure, both terrestrial and aerial, domestic and international, is of critical importance to

establish communication services in Afghanistan. ICTs have a critical role in the rebuilding process of the country's other infrastructure, as communication is an enabling factor and a pre-condition to the development and maintenance of roads, utilities, Government administration and social services.

As previously stated, the MoC has published the *Telecommunications and Internet Policy*, which communicates policies more specific to the telecommunications sector. This portion of the ICTs Policy focuses on infrastructure issues related to new, converging ICTs.

Information-based societies benefit today from ICTs that support the exchange of information across a large range of users and applications. The term convergence refers to the merging of differing technologies and networks allowing for the provision of advanced services. In addition to the provision of advanced services not possible before, the advantages of such systems are enhanced efficiency and cost-effectiveness over traditional mechanisms.

It is important to monitor communication trends within Afghanistan and promote the building of new infrastructure either directly compatible with or capable of future upgrades to accommodate convergence of various technologies and networks.

Hence, while fostering improvement of existing and implementation of new infrastructure, the MoC will ensure that appropriate policies be put in place that promote the adaptation of modern, converging technologies and networks. With this in mind, the GoA and MoC will undertake the following steps:

- i. The MoC will promote these converging technologies and networks in order to maximise the use of infrastructure and advanced services;
- ii. In order to make data services equally accessible to urban and rural communities, the MoC will equip 50 percent of Post Offices with Internet terminals and enhanced communication capabilities by the end of 1382 (20, March 2004). These upgraded post-offices will function as tele-centres offering services including e-mail, high-speed Internet access, bill paying and e-banking.
- iii. Through academic as well as private initiatives, the GoA will promote basic and advanced research and development efforts regarding ICTs, with an emphasis on efforts focusing on issues relevant to the local ICTs sector. The GoA will ensure that the highest level of academic and technical research and development can be undertaken in Afghan universities in collaboration with universities abroad.
- iv. The GoA will encourage adoption of ICTs in the media and broadcasting sectors. The national radio and television stations will be equipped to enable them to make maximum use of converging technologies, offering both traditional and new media, including the Internet, to reach their viewers/listeners.

- v. The MoC will encourage service providers to offer value-added services allowing use of the same medium of communication for varied needs such as news, information and emergency support.

5.3 Recognition of ICTs as a Priority Sector

The following steps will be implemented to ensure that the ICTs sector will become a driving force in the development of the country and that ICTs advance appropriately throughout Afghanistan in the years following.

- i. The MoC will be designated as the leading Government entity for ICTs. To reflect this, the designation of the Ministry will be changed to Ministry of Communication and Information Technology (MCIT) effective the end of 1382 (20 March 2004).
- ii. The MoC is charged with the promotion of ICTs and related services in the country. The MoC will pursue an effective and rapid development of ICTs in Afghanistan, including development of policies and legislation in order to attract foreign investment and private participation in the sector, develop human resources, and the ICTs infrastructure and applications.
- iii. Recognising the importance of a transparent and open process to the development of ICTs, the MoC will develop a National Information and Communications Technology Council of Afghanistan (NICTCA). The Council's mandate will be to provide advisory services to the Government in all matters related to ICTs and to act as a coordinating focal point. The Council will initially be hosted and chaired by the Minister of Communications. The council will be operational by the end of 1382 and the MoC will publish guidelines for the efficient, transparent and open operation of the Council before that date. The initial task of the Council will be the formulation of a National Information and Communications Technology Agenda (NICTA), which will chart a path for the development of the country's ICTs sector.
- iv. In order to verify that progress has been made, and to identify potential bottlenecks to the implementation of these policies, the NICTCA will conduct, at least biennially, an e-readiness Assessment (ERA), which will include a review of this Policy. The NICTCA will publish guidelines for the ERA process. The reports of the ERA will be made publicly available and will constitute the basis for future ICTs planning.

5.4 ICTs Investment Policies

The development of the country's ICTs capacity will be greatly accelerated and improved by the participation of the private sector and national and foreign investors. In order to obtain the level of investment required, the MoC, in cooperation and agreement with other appropriate Ministries and Government institutions, will

establish a coordinated approach to foster investment in ICTs in the country:

- i. In cooperation with the Ministry of Commerce and the Ministry of Finance, a favourable taxation regime for the ICTs sector will be developed. This taxation regime will consider import duties and taxes levied on profits of ICTs related equipment and services. Special tax incentives may be made available in a specific area such as within the limits of special economic zones or export-processing zones, including within the limits of an ICTs Technology Park described in Annex 2.
- ii. To encourage investment in ICTs-related activities that may be particularly beneficial to the country. Companies that operate in certain fields such as software development or ICTs education and training may be allowed additional tax benefits related to their investment in research and development.
- iii. In order to spur investment in and growth of the sector, an ICTs Technology Park will be established in Kabul. This will host ICTs operators and companies engaged in the sector. The MoC will develop a detailed plan for establishment and operation of the Technology Park. It is envisioned that the Technology Park will, among other things, serve as a local business incubator providing facilities, access to management and operational expertise, and act as a conduit for venture capital funds. Furthermore, “virtual ICTs Technology Parks” located in regions of Afghanistan with similar benefits and tax incentives as described above will be promoted to give impetus to private investment in the ICTs sector on the local and regional level.
- iv. Current investment laws will be considered when developing ICTs-related policies and legislation, and ICTs policies and legislation will be considered when developing future investment laws.
- v. The NICTCA will present the state of ICTs in Afghanistan internationally at trade shows and conferences with a well-articulated, focused and comprehensive strategy, and publish investment information through a specialised web site.

5.5 ICTs and Government Efficiency

As ICTs become more and more entrenched in all public functions, it is imperative that the GoA quickly employs e-government strategies to develop an efficient, cost-effective and transparent public sector while granting, in the very near future, access to information and services to citizens and the international community.

Through the MoC the GoA will establish:

- i. A National Data Centre by middle of next year (1383), charged with the task to provide Ministries, administrative units and other Government

departments critical services such as:

- a. Networking and Internet Access;
  - b. Electronic Data Processing (EDP);
  - c. File storage;
  - d. Intranet hosting, web site hosting, common Government email; and,
  - e. Data and Network Security;
  - f. Afghanistan Computer Centre, which is an entity used for the EDP of different government offices in the past will become part of the MoC, and will function as the National Data Centre.
- ii.. A Government Help Desk to respond quickly to maintenance needs related to the Data Centre infrastructure and services.
- iii. A Training Centre to improve the skills of public servants on ICTs applications and ICTs processes management. This Training Centre could be implemented using the Mobile Unit concept where one or more large buses are fitted as training centres and circulate periodically to train employees in Kabul and other major Government centres.
- iv. An Information Systems Manager for each Ministry and Department. These managers will be tasked with liaising between their units and the Data Centre, Help Desk and Training Centre.
- v. In cooperation with other agencies, a Network Security Plan to secure the ongoing functioning of voice and data networks and protect them against malicious internal and vi.
- vi. Establishment of e-government services through analysis of needs and requirements in terms of data infrastructure at the Government level.
- vii. The MoC will oversee the management of the .AF top level domain and the process of domain registration under it. In addition, through the data centre, the MoC will establish a common Internet presence for the Government. This will enable the Government of Afghanistan to be visible to the outside world in a coordinated fashion and avoid the common pitfall many other countries have experienced of a disjointed web presence. The MoC will directly manage the registration services of the .gov.af domain.

5.6 ICTs and Education

Education is universally recognised as key to spurring economic growth and alleviating poverty. For individuals, education enhances opportunities and improves socio-economic conditions. At a minimum, ICTs have a significant role in improving adult literacy rates. In an increasingly technology-oriented and globalising world, the use of ICTs has become a critical factor in enabling more people to gain an education, which in turn ensures that a country's workforce is skilled and prepared to meet the challenges of development.

Education is a cornerstone of the development process because it directly involves individuals and communities and engages a range of actors from both public and private sectors. By emphasising ICTs in educational efforts Afghanistan can “leapfrog” some presumed stages of development, and be better prepared to enter the global economy of the 21st century.

The establishment of an ICTs infrastructure in Afghanistan is therefore essential to promoting education and its subsequent benefits. Together with the purchase and installation of computers and related equipment, ICTs can facilitate education and training. In turn, both distance learning, which has proven to be a highly cost-beneficial investment for developing countries worldwide, and in-service training to improve the skills and knowledge of the existing labour force, will be facilitated.

ICTs are particularly critical in countries where large segments of the population (including women) are educationally disadvantaged and live in rural areas, as is the case in Afghanistan. For this reason, the GoA through the MoC, the Ministry of Education, Ministry of Higher Education and associated institutions will take steps to:

- i. Develop ICTs curricula at both the secondary and tertiary levels, promote participation in related courses (such as computer science, multimedia, communications, and engineering) and develop teacher training and training-of-trainers courses in ICTs-related subjects.
- ii. Invite prestigious foreign universities to collaborate with Afghan universities in establishing ICTs research and development programs. This will include initiating the highest level of academic education, including but not limited to Ph.D. programs, in ICTs in Afghanistan.
- iii. Create opportunities through which students, in particular those in remote locations, can be exposed to technology. These would include Mobile Internet Units, i.e. buses equipped with computers and Internet access that visit schools; Networking Academies that give students and teachers the skills to design, build, and maintain computer networks; and tele-centres that would be operational in schools during and after class hours.
- iv. Support opportunities for distance education, including the establishment of centres that provide access to international online courses. Distance education

expands resources available to both students and employees and can compensate for a lack of trained faculty and supervisors.

- v. Establish partnerships with the private sector to develop and provide ICTs training for business personnel.
- vi. Coordinate public agencies in the training of civil servants in ICTs skills and applications.
- vii. Enhance public access to information regarding ICTs and opportunities in the sector through educational radio programs, distribution of written materials where appropriate and establishment of kiosks at public locations (such as airports, Government offices, etc.).

5.7 ICTs in Commerce and Trade

The application of ICTs to commerce and trade (e-commerce) has transformed the global market environment and allowed operations not possible before. For a country such as Afghanistan, it is important to initiate building the future framework for e-commerce while at the same time protecting local commercial initiatives and consumers rights.

Without an umbrella legislation and specific policies dealing with the flow of commerce-based information and transactions, Afghanistan risks either becoming marginalised or remaining only a buyer of other countries' services. The goal is to enable national enterprises and consumers to benefit from the same tools as enterprises and consumers in other, already developed countries. In order to achieve this, the GoA, in cooperation with the MoC and the Ministry of Finance, will:

- i. Support the creation of a secure network for an electronic inter-banking payment system. This will be done in conjunction with Central Bank initiatives and will also include preparatory elements to ensure that customer-oriented features and services (such as automatic teller machines and e-banking) can be rolled out in the near future.
- ii. Adopt e-commerce legislation. Examples and model laws, adopted by several countries exist. Foremost is the United Nations Commission on International Trade Law (UNCITRAL) *Model Law on Electronic Commerce* (1996-8). The introduction of this model law, which has already been adopted by several countries, states that it "will assist all States significantly in enhancing their legislation governing the use of alternatives to paper-based methods of communication and storage of information and in formulating such legislation where none currently exists."
- iii. Adopt basic digital signature legislation such as the UNCITRAL *Model Law on Electronic Signatures* (2001). This Law applies to the use of electronic [digital] signatures in the context of commercial activities.

- iv. Draft the necessary legislation to provide a legal framework for the protection of consumers, customers and investors with regard to ICTs.
- v. Promote localised software development and adoption of a national standard for computerised character representation applicable to the languages of Afghanistan. In addition, the GoA will promote the use of open source software and applications where appropriate.

6. Budget Considerations

Funds necessary to implement the policies proposed by this Policy will be obtained through three major avenues:

- Allocation of Government budget;
- Grants and loans provided by the international community; and,
- Private sector participation and partnership.

From a budgeting perspective, the following considerations apply:

- To the extent that the MoC provides ICTs-related services directly to other Government Ministries, the GoA must rebalance internal budgets taking into account services rendered;
- New budget lines should be created for all Ministries and Departments to accommodate ICTs-related expenditures; and,
- ICTs projects and services should be designed with long-term sustainability in mind.

7. Annex 1

National Information and Communications Technology Council of Afghanistan (NICTCA)

Operation of the Council

The Council will be self-regulated and its membership selected through expression of interest. It will consist of representatives from:

- a) The user community drawn from civil society organisations and Internet user groups;
- b) Government representatives from the office of the Prime Minister and the Ministries of Information, Domestic and Foreign affairs, Security, Education, Finance and Public Health and Social Welfare and others as applicable;
- c) Private sector and the business community: representatives from the banking and financial sector including investors, IT industry, manufacturing and retail sectors (with strong interest in e-commerce), private Internet service providers, service industry (transport, etc.);
- d) Representatives of accredited NGOs and civil society organisations; and,
- e) Representatives from academia and other associations and educational institutions.

8. Annex 2

Establishment of a Techno-park

Objective

To create an environment in which established and emerging members of Afghanistan's business sector can operate, expand, collaborate, and thrive. To this end, the Techno-park will provide businesses with facilities based on relevant, needed information and communication technology (ICT), as well as consulting services. With firms conveniently located in close proximity to each other, the Techno-park will serve as a cohesive centre for business development and exchange.

Services and Opportunities

The future of high technology industries depends largely on producing innovative products and services at competitive prices. Even the best ideas will remain only on paper if the necessary conditions and a conducive environment do not exist. The time it takes to move a product to market is very short, and the window of opportunity does not remain open for long in today's competitive, global business environment.

Ensuring that Afghanistan has a strong cadre of qualified entrepreneurs requires that conditions for converting innovative ideas into commercial successes be developed and implemented. As many developing countries have recognized, this process can be facilitated through the establishment of a Techno-park.

The primary mandate of such a facility is the promotion of entrepreneurship, employment, and a skilled labor force.

Serving Entrepreneurs

Afghanistan's emerging entrepreneurs are generally recent graduates from science and technology institutions who have innovative ideas for developing businesses. Technical experts from a range of public and private sectors and faculty from premier educational institutions also fall into this category.

Business Support Services

Resident companies will have onsite access to services provided by the Techno-park, all of which aim to foster and enhance the technological potential of businesses. The Park's Support Centre will assist firms in accessing and using video-conferencing links, advanced multi-media facilities, the Internet, and the World Wide Web (WWW).

The Centre will also provide advice on information technology and telecommunications products, access to experts and consultants, current information from colleges and universities, training, on-site technology audits, and information databases. In addition to the office services noted above, the Techno-park's facilities will include the following:

- Direct access to the Internet and the World Wide Web
- iSDX switchboard
- ISDN direct dial telephone lines
- Voice mail and call attend
- 24 hour access, 365 days a year
- Help desk
- Refreshment area
- Security services
- Off-street parking
- Raised floors

خدمات حمایتی تجارت :

به کمپنی های مقیم، آنانیکه که میخوانند تا توانائی تکنالوژیکی تجارت را رشد و انکشاف بدهند ، به خدمات که از طریق تکنوپارک برایشان عرضه میگردد. درمحل خویش دسترسی خواهند داشت.

مرکز حمایتی تکنوپارک شرکت ها را درمورد دسترسی و استفاده ارتباطات ویدیوکنفرانس ، تسهیلات نشرات چند جانبه (multi media) ، انترنت وشبکه اطلاعات جهانی (www) کمک خواهد کرد.

مرکز مذکور خدمات مشورتی را در مورد تکنالوژی معلومات و محصولات مخابراتی، دسترسی به متخصصین ومشاورین ، جریان معلومات از همکاران ، پوهنتونها ، تریننگ ، بازرسی های تکنالوژی درمحل و تهیه معلومات را نیز عرضه خواهد نمود. علاوه از خدمات دفتری ذکر شده تسهیلات تکنوپارک شامل موارد ذیل خواهد بود :

- دسترسی مستقیم به انترنت وشبکه اطلاعات جهانی (www)
- سویچپورد ISDX
- لین های تیلیفون دایل مستقیم ISDN
- پست صوتی ومخابره مشترک
- دسترسی 24 ساعته ، 365 روز در سال
- میز کمک
- ساحه تقریجگاه
- خدمات امنیتی
- پارک سرک خامه

راه انداز

ضمیمه 1

شورای تکنالوژی مخابراتی و معلوماتی ملی افغانستان (NICTCA)

عملکرد شورا: شورایک ارگان خود تنظیم شده میباشد و عضویت آن از طریق اظهار علاقه انتخاب میگردد و شورا مشکل است از نماینده گان ذیل می باشد.

- الف:** جمعیت استفاده کننده متشکل از سازمانهای جامعه مدنی و گروپ های استفاده کننده انترنت .
- ب:** نمایندگان حکومت از دفتر صدراعظم ووزارتهای اطلاعات وکلتر، داخله، و امور خارجه، امنیت، تعلیم و تربیه، مالیه، صحت عامه و کار و امور اجتماعی و سایرین .
- ج:** سکتور خصوصی و جمعیت تجارتي نماینده گان از سکتور بانگ داری و مالی به شمول سرمایه گذاران، صنعت تکنالوژی معلومات، سکتور های پرچون و تولید کننده گان (با دلچسپی قوی در تجارت الکترونیکی)، عرضه کنندگان خدمت انترنت خصوصی، خدمات صنعتی (ترانسپورت و غیره) .
- د:** نمایندگان موسسات غیر حکومتی شناخته شده و سازمان های جامعه مدنی و
- ذ:** نمایندگان اکادمی علوم، سایر انجمن ها و موسسات تعلیمی .

ضمیمه 2

تاسیس تکنوپارک :

اهداف:

این پارک به منظور فعالیت اعضای سکتور تجارتي افغانستان جهت ارتقای فعالیت، توسعه، توحید و انکشاف آنها تاسیس گردیده است. درین اواخر، تکنوپارک، تجارت را با تسهیلات مربوط تکنالوژی معلوماتی و مخابراتی (ICT) مورد ضرورت و خدمات مشورتی تامین خواهد کرد. با شرکت های که بنا بر مصلحت در جوار هم قرار گرفته اند، تکنوپارک به مثابه یک مرکز تجمع برای انکشاف تجارت و تبادل خدمت خواهد کرد.

خدمات و فرصت ها :

آئیده ضایع تکنالوژی پیشرفته کاملاً" مربوط به تولید معمول سازی محصولات و خدمات بر اساس نرخ های رقابتی میباشد. حتی بهترین نظریات محظ در روی کاغذ باقی خواهد ماند در صورتیکه شرایط لازم و محیط مناسب وجود داشته باشد. زمانی را که انتقال محصول به مارکیت دربر میگردد بسیار کوتاه میباشد و روزنه فرصت برای رقابت طولانی کنونی محیط تجارت جهانی باز باقی نمی ماند. با در نظر داشت اینکه افغانستان دارای کدر ورزیده بوده که قادر اند تا شرایط را برای تبادل نظریات بین دست آورد های تجارتي انکشاف داده و تطبیق نماید. طوریکه اکثریت کشور های در حال رشد تشخیص نموده اند که، این پروسس میتواند از طریق تاسیس یک تکنوپارک سهل ساخته شود. تضمین اولی همچو تسهیلات عبارت از ارتقای تجارت تعاونی، کارگزینی، و نیروی کاری ماهر می باشد.

خدمات تعاونی :

تاجران شناخته شده افغانستان بصورت عمومی فارغین جدید از موسسات تحصیلی ساینس و تکنالوژی می باشد. که در مورد انکشاف تجارت نظریات متفاوت دارند. متخصصین تخنیک از کتگوری سکتور های عامه و خصوصی و فاکولته از موسسات اساسی تعلیمی نیز به این کتگوری مطابقت دارد.

6- ملاحظات بودجوی

بودجه های لازم برای تطبیق پالیسی های پیشنهاد شده ذریعه این پالیسی از طریق سه منبع عمده ذیل اجراء خواهد شد.

1. تخصیصات بودجه دولتی
2. کمک ها وقرضه های جامعه بین المللی، و
3. اشتراک سکتور خصوصی و مشارکت

از لحاظ بودجوی ملحوظات ذیل مدنظر گرفته میشود:

1. تاحدیکه وزارت مخابرات خدمات مربوط به ICT را مستقیماً" به وزارت خانه های دیگر دولت عرضه میکند، دولت افغانستان باید در مقابل خدمات عرضه شده عملیه تعادل دو باره بودجه ها را اجرا نماید.
2. منابع جدید بودجوی باید به تمام وزارت خانه ها و ریاستها ایجاد شود تا مصارف مربوط به ICT از آن مدرک تمویل گردد.
3. پروژه ها و خدمات ICT باید طوری طرح شود که برای مدت زیاد فعال بمانند.

ICT در تجارت

استفاده ICT در بخش تجارت (تجارت الکترونیکی) محیط مارکیت بین المللی را تغییر شکل داده و فعالیتهای را ممکن میسازد که قبلاً "مشکل به نظر میرفت. برای کشوری مانند افغانستان لازم است یک چهارچوبی را برای تجارت الکترونیکی ایجاد نماید و در عین حال باید ابتکارات تجارتي، محلی و حقوق مشتریان را حفظ نماید.

بدون داشتن قوانین و پالیسی های مشخص در رابطه با معاملات و معلومات تجارتي رو به افزایش، افغانستان با خطر کناره شدن از جامعه بین المللی ویا به عرضه خدمات از جانب کشور های دیگر مواجه خواهد شد. هدف اینست که تصدی های ملی و مشتریان تشویق شوند تا عین وسایلی را که تصدی ها و مشتریان در کشور های پیشرفته از آن استفاده میکنند، استعمال کنند. به منظور اجراء این اهداف دولت افغانستان با همکاری وزارت مخابرات و وزارت مالیه اقدامات ذیل را براه خواهد انداخت:

1. حمایت از ایجاد یک شبکه مصون برای سیستم پرداخت الکترونیکی بین البانکی. این شبکه در ارتباط به فعالیت های بانک مرکزی فعال خواهد شد. همچنان اقدامات ابتدایی برای توسعه خدمات و خصوصیات تکنالوژیکی که به مشتریان تعلق دارد (مانند دستگاه گوینده اوتومات و بانکداری الکترونیکی) درآینده نزدیک در نظر گرفته خواهد شد.
2. پذیرفتن قوانین تجارت الکترونیکی. مثال ها و مدل های قوانین کشورهای دیگر وجود دارد که مهمترین آن فرمان ملل متحد در رابطه به قانون تجارتي بین المللی میباشد. "قانون مدل برای تجارت الکترونیکی سال 8-1996". مقدمه این قانون مدل که قبلاً "توسط تعداد زیادی از کشورها پذیرفته شده، چنین توضیح میدهد: " این قانون با تمام کشورها عمدتاً" در بهبود قوانین از میتودهای متبادل برای اجراء مخابرات و ذخیره معلومات که در آن از کاغذ استفاده میکنند همکاری نموده و همچنان با کشورهاییکه فعلاً چنین قانونی ندارند در وضع آن کمک خواهد کرد.
3. پذیرفتن قانون امضای الکترونیکی (دیجیتال) مانند UNCTIRAL یا "قانون مدل امضاهای الکترونیکی سال 2001". این قانون در مورد استفاده امضاهای الکترونیکی (دیجیتال) در زمینه فعالیتهای تجارتي بکار برده میشود.
4. تاسیس اداره ملی صدیق یا قبولی تصدیق نامه های خارجی جهت سهل سازی معاملات داد و ستد. این تصدیق نامه معادل یک مکتوب قرضه الکترونیکی میباشد. تصدیق نامه مذکور توانایی مصوعن و قابل ملاحظه را برای اعتبار دادن معاملات الکترونیکی بوجود می آورد و پرداخت ها را از طریق وسایل الکترونیکی ممکن میسازد.
5. طرح قانون لازم جهت تهیه یک چهارچوب قانونی برای حمایت مصرف کننده گان، مشتریان و سرمایه گذاران در ارتباط به ICT.
6. انکشاف نرم افزار محلی و انتخاب معیار ملی برای نمایش حروف و ارقام کمپیوتری برای لسانهای افغانستان. بر علاوه، دولت افغانستان استعمال نرم افزارها و پروگرامهای کمپیوتری آزاد را در جاهاییکه مناسب باشد ترویج خواهد کرد.

ICT و تعلیم و تربیه

تعلیم و تربیه به مثابه یک نیروی محرکه جهت رشد اقتصادی و کاهش فقر در سطح بین المللی شناخته شده است. تعلیم و تربیه فرصت ها را انکشاف داده و شرایط اقتصاد اجتماعی را برای افراد جامعه بهبود میبخشد. در جهان کنونی که بیشتر گرویده تکنالوژی انکشاف یافته میباشد استفاده ICT یک فکتور عمده دسترسی به تعلیم و تربیه بوده که این حقیقت بالنوبه نیروی کاری یک کشور را در برابر چیلنج های پیشرفت و ترقی آماده میسازد.

تعلیم و تربیه سنگ پایه پروسه انکشاف را تشکیل میدهد زیرا مستقیماً افراد و جوامع را در بر گرفته و زمینه استخدام به تعداد زیادی از کارمندان سکتورهای عامه و خصوصی را مساعد میسازد. بوسیله تأکید در مورد استفاده ICT در تلاش های تعلیمی، افغانستان میتواند بعضی از مراحل پیشبینی شده انکشاف را طی نموده و آماده گی بهتری را برای داخل شدن در اقتصاد جهانی قرن 21 داشته باشد. لهدا، تاسیس یک زیربنای ICT در افغانستان برای رشد تعلیم و تربیه و فواید بعدی آن ضروری میباشد. در پهلوی خریداری و نصب کمپیوترها و وسایل مربوطه آن ICT تعلیم و تربیه را میتواند سهل بسازد و بالترتیب زمینه سازی آموزش از فواصل دور یا Distance Learning که در سطح بین المللی به کشور های متری یک سرمایه گذاری بسیار مناسب ثابت شده، و تربیه در جریان کار که مهارت و دانش کارمندان برحال را بهبود میدهد، مهیا خواهد شد. بالخصوص ICT به کشورهای مانند افغانستان که تعداد اکثر نفوس آن (بشمول زنان) از فیض تعلیم و تربیه محروم اند و در مناطق روستایی زندگی میکنند بسیار ضروری میباشد. به این منظور، دولت افغانستان اقداماتی را غرض تحقق امور ذیل از طریق وزارت های مخابرات، تعلیم و تربیه، تحصیلات عالی و ادارات مربوطه دیگر تعقیب خواهد کرد:

1. ایجاد نصاب تعلیمی ICT به سطح متوسطه و عالی، تشویق اشتراک در کورس های مربوطه (مانند ساینس کمپیوتر، مولتی میدیا، مخابرات و انجینری) و تاسیس کورس های تربیوی برای استادان و تربیترها در مضامین ICT.
2. دعوت پوهنتون های ورزیده خارجی جهت همکاری با پوهنتون های افغانستان در تاسیس و تطبیق پروگرام های تحقیقی و انکشافی در بخش ICT، و آغاز تحصیلات عالی بشمول دکتورا در بخش ICT.
3. ایجاد فرصت های که طی آن شاگردان و بخصوص آنانیکه در مناطق دور دست زندگی میکنند، به تکنالوژی دسترسی پیدا کنند. درین راستا و ادهای انترنت سیار کمپیوترها و سیستم انترنت و موتر های تجهیز شده یا کمپیوتر و دسترسی انترنت به مکاتب انتقال خواهد داده شد. اکادمی های شبکه سازی شاگردان و استادان را در طرح مهارت های ساختار و نگهداری شبکه های کمپیوتر و مراکز تیلفون که در جریان ساعات درسی و بعد از آن در مکاتب فعال باشند کمک خواهد نمود.
4. حمایت از زمینه سازی تحصیلات از فواصل دور بشمول تاسیس مراکز کورس های بین المللی از طریق انترنت را عرضه میکند. تحصیل از فواصل دور منابع درسی را به شاگردان و کارمندان مهیا میسازد و در تکمیل عدم تعلیم و تربیه، فاکولته و سوپروایزران کمک میکند.
5. ایجاد مشارکت یا سکتور خصوصی بمنظور انکشاف و عرضه پروگرام های تربیوی برای پرسونل تجارتی در بخش ICT.
6. هماهنگ کردن نماینده گی های عامه در تربیه و ارتقای ظرفیت کارمندان ملکی در قسمت مهارت ها و استفاده ICT.
7. افزایش دسترسی عمومی به معلومات در رابطه به ICT و ایجاد فرصت ها درین سکتور از طریق پروگرام های تعلیمی رادیویی، توزیع مواد تحریری در صورت اقتضاء و تاسیس اطاق های معلوماتی فرهنگی در محلات عامه (مانند میدان های هوایی، شعبات دولتی و غیره)

ICT و کار آبی دولت

با در نظر داشت اینکه ICT در تمام امورات عامه بیشتر مفید میباشد، دولت افغانستان باید حین تهیه دسترسی به معلومات و خدمات در آینده نزدیک به سطح ملی و بین المللی هرچه زودتر ستراتیژی های " دولت-کمپیوتری" را جهت انکشاف یک سکنتور عامه موثر، مناسب و شفاف تطبیق نماید. دولت افغانستان امور ذیل را از طریق وزارت مخابرات عملی خواهد کرد:

1. تاسیس یک مرکز معلومات ملی تا نیمه سال آینده که وظیفه عرضه خدمات عاجل ذیل را به وزارتخانه ها، واحد های اداری و ادارات دیگر دولتی بعهده خواهد داشت:
  - a) شبکه سازی و دسترسی به اینترنت
  - b) اجرا و انتقال معلومات الکترونیکی
  - c) ذخیره سازی فایل ها
  - d) میزبانی اینترنت، میزبانی وب سایت، پست الکترونیکی عمومی دولتی
  - e) امنیت، و نگهداری مصونیت معلومات

مرکز کمپیوتر افغانستان که منحیث یک نهاد در گذشته برای Electronic Data Processing (EDP) دفاتر مختلف دولتی استفاده میگردید، یک بخش از وزارت مخابرات خواهد گردید و از آن به حیث مرکز معلومات ملی استفاده خواهد شد.

2. تاسیس یک شعبه کمکی دولتی بخاطر ارایه جواب عاجل جهت ضرورت های مربوط حفظ و مراقبت برای زیربنای مرکز معلومات و خدمات

3. ایجاد یک مرکز تربیوی بمنظور رشد مهارتهای کارمندان عامه در بخش پیش برد کار ICT و جریان منیجمنت ICT. این مرکز تربیوی میتواند سیار باشد طوریکه یک یا چندین موتر سرویس بطور مرکز تربیوی عیار شده و به شکل دوره مامورین دولتی را در کابل و مراکز دیگر تربیه کند.

4. ایجاد یک اداره تنظیم کننده سیستم های معلوماتی در هر وزارت و ریاست این ادارات وظیفه ایجاد ارتباط میان واحدهای مربوط مرکز معلومات، شعبه کمک و مراکز تربیوی را بعهده خواهد داشت.

5. ایجاد یک پلان امنیت شبکه (Network Security Plan) در همکاری با ادارات دیگر بمنظور تأمین فعالیت دوامدار شبکه های صوت و معلومات و حفاظت آنها در مقابل حملات تخریبی داخلی و خارجی.

6. ایجاد خدمات حکومت کمپیوتری از طریق ارزیابی نیازمندیها از لحاظ زیربنای معلومات به سطح دولت.

7. وزارت مخابرات منجمنت domain (.af) و پروسه ثبت آن را سرپرستی و یا نظارت خواهد کرد. برعلاوه، وزارت مخابرات از طریق مرکز معلومات، مرکز خدمات عمومی اینترنت را برای دولت تاسیس خواهد نمود. این امر دولت افغانستان را قادر میسازد تا به جهان خارج به شکل منظم معرفی گردیده و از شایعات بعمل آمده نسبت عدم موجودیت یک صفحه ارتباط رسمی اینترنت جلوگیری به عمل خواهد آمد. وزارت مخابرات مستقیماً "خدمات ثبت پسوند (.gov.af) را اداره خواهد کرد.

4. بمنظور تثبیت پیشرفت و تشخیص عوامل باز دارنده این پالیسی ها، شورای تکنالوژی معلوماتی یک برنامه ارزیابی "آماده گی الکترونیکی" را حد اقل در سال دو بار رهبری خواهد کرد که شامل تجدید نظر این پالیسی خواهد بود. شورای تکنالوژی معلوماتی ملی رهنمودهای را در مورد اجرای عملیه ارزیابی "آمادگی الکترونیکی ERA" به نشر خواهد رساند. راپور های "آمادگی الکترونیکی E- Readiness Assessment-ERA" جهت معلومات عامه آماده گردیده و اساس پلان گذاری های آینده را در مورد ICT تشکیل خواهد داد.

ICT و پالیسی های سرمایه گذاری

مشارکت سکتور خصوصی و سرمایه گذاران داخلی و خارجی در تسریع و بهبود ظرفیت و رشد سکتور ICT در کشور نقش بارزی را ایفا خواهد نمود. جهت رسیدن به سطح سرمایه گذاری مورد نیاز و تشویق بیشتر آن در سکتور ICT، وزارت مخابرات با همکاری و توافق وزارت خانه ها و ادارات مربوطه دولتی یک طرز العمل مشترکی را برای تشویق سرمایه گذاری درین سکتور ترتیب خواهد نمود.

1. از طریق همکاری میان وزارت خانه های مخابرات و مالیه، یک رژیم مالیاتی مساعد برای سکتور ICT انکشاف داده خواهد شد. این رژیم مالیاتی حقوق گمرکی و مالیات بر عایدات، تجهیزات و خدمات مربوط به ICT را در بر خواهد گرفت. مالیه خاص تشویقی در ساحات مشخص مثلاً "در حدود زون های خاص اقتصادی یا زون های صادراتی منجمله در حدود پارک تکنالوژی ICT مد نظر گرفته خواهد شد.

2. بمنظور تشویق سرمایه گذاری در فعالیتهای مربوط به ICT، که یک منفعت خاصی را کشور ببار میآورد، کمپنی هایکه در بخش های معین چون انکشاف نرم افزار و یا تعلیم و تربیه ICT فعالیت میکنند، از معافیت های اضافی مالیاتی برخوردار خواهند بود.

3. غرض جلب سرمایه گذاری و انکشاف سکتور ICT، یک پارک تکنالوژی ICT در کابل تأسیس خواهد شد. این پارک میزبان آپریتران و کمپنی های که درین سکتور فعالیت میکنند خواهد بود. وزارت مخابرات پلان مفصلی را برای تأسیس و فعالیت پارک تکنالوژی وضع خواهد کرد. توقع می رود که پارک تکنالوژی در پهلوئی امورات دیگر منحصیث یک وسیله تامین سهولت های تجارت محلی، دسترسی به منجمنت و فعالیت تخصصی و منحصیث معبر معامله وجوه سرمایه ها فعالیت خواهد نمود. علاوتاً، پارک های فرعی تکنالوژی ICT که در اطراف افغانستان موقعیت خواهند داشت از فواید و تخفیف های مالیاتی ذکر شده جهت تقویه سرمایه گذاری در بخش ICT مستفید خواهد شد.

4. در موقع انکشاف پالیسی ها و وضع قوانین مربوط به ICT، قوانین سرمایه گذاری موجوده مد نظر گرفته خواهد شد. حین انکشاف قوانین سرمایه گذاری آینده، پالیسی ها و قوانین ICT مد نظر گرفته خواهد شد.

5. شورای تکنالوژی معلوماتی ملی وضعیت ICT را در افغانستان به سطح بین المللی در نمایشگاه های تجارتي و کنفرانس ها توسط یک ستراتیژی متوازن و همه جانبه بیان خواهد کرد و معلومات در مورد سرمایه گذاری را از طریق یک صفحه ارتباط مخصوص از انترنت به نشر خواهد رسانید.

1. جهت تامین دسترسی عمومی، وزارت مخابرات بازسازی سیستم موجوده و تطبیق زیربنای جدید را تشویق خواهد کرد تا این تکنالوژیها با هم نزدیک شده و زمینه استفاده از زیربنا بیشتر گردد.
2. به منظور ایجاد خدمات قابل دسترسی مساویانه برای جوامع روستایی و شهری، وزارت مخابرات تا اخیر سال 1384 پنجاه فیصد پوسته خانه ها را با ترمینل های اینترنت و افزایش قابلیت های مخابراتی تجهیز خواهد نمود. این پسته خانه های تجهیز شده منحصیث مراکز عرضه کننده خدمات تیلیفون به شمول پست الکترونیکی، دسترسی به اینترنت سریع و بانک داری الکترونیکی و پرداخت بل فعالیت خواهد نمود.
3. از طریق ابتکارات علمی و خصوصی، دولت افغانستان تحقیقات ابتدایی و عالی و تلاش های انکشافی را در رابطه ICT با تاکید در مورد تمرکز تلاش ها روی موضوعات مربوط به سکتور ICT محلی ارتقا خواهد داد. دولت افغانستان زمینه عالیترین سطح تحقیق تخنیکي و علمی و انکشاف را در پوهنتون های افغانستان با همکاری پوهنتونهای خارجی فراهم خواهد ساخت.
4. دولت افغانستان استفاده از ICT را در سکتور های مطبوعاتی و نشراتی تشویق خواهد کرد. استیشن های ملی رادیو و تلویزیون به منظور ارتقاء استفاده تکنالوژی های منقارب، عرضه کننده نشرات عنعنوی و جدید به شمول اینترنت جهت پخش و ارسال نشرات به شنونده گان تجهیز خواهد شد.
5. وزارت مخابرات عرضه کنندگان خدمت را به منظور عرضه خدمات اضافه ارزش که استفاده عین وسایل مخابراتی را برای ضروریات مختلف مانند اخبار، معلومات و کمک های عاجل اجازه میدهد تشویق خواهد کرد.

تشخیص ICT منحصیث یک سکتور پیشقدم

برای اینکه سکتور ICT نقش یک نیرو اساسی را در انکشاف کشور داشته باشد و بشکل مناسب در سراسر افغانستان در سال های آینده توسعه یابد، اقدامات ذیل عملی خواهد شد:

1. وزارت مخابرات منحصیث یک اداره دولتی مسولیت رهبری خدمات ICT را در کشور خواهد داشت. به این منظور نام وزارت به " وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی" تبدیل خواهد شد. (در اخیر سال 1382)
2. وزارت مخابرات مسول انکشاف ICT و خدمات مربوط به آن در کشور میباشد. وزارت مخابرات انکشاف سریع و موثر ICT را در افغانستان به شمول انکشاف پالیسی ها و وضع قانون به منظور جلب سرمایه گذاری های خارجی و مشارکت خصوصی در سکتور انکشاف منابع بشری و زیربنای ICT و استفاده عملی آنها را در کشور به عهده داشته و تعقیب خواهد نمود.
3. با درک اهمیت یک پروسه آزاد و شفاف برای انکشاف ICT، وزارت مخابرات یک شورای ملی تکنالوژی معلوماتی را تأسیس خواهد کرد. وظیفه این شورا تهیه خدمات مشورتی به دولت در تمام امورات ICT میباشد و همچنان شورای مذکور منحصیث یک مرجع مرکزی هماهنگ کننده فعالیتها عمل خواهد نمود. شورا در ابتداء بوسیله وزیر مخابرات دعوت شده و ریاست آنرا شخص وزیر مخابرات به عهده خواهد داشت. شورا تا اخیر سال 1382 به فعالیت آغاز نموده و وزارت مخابرات رهنمود های را بخاطر فعالیت موثر، باز و شفاف شورا قبل از آن تاریخ به نشر خواهد رسانید. وظیفه اولی شورا ترتیب نمودن یک آجندا تکنالوژی معلوماتی ملی خواهد بود که بر اساس آن زمینه انکشاف سکتور ICT در کشور مساعد خواهد شد.

دولت افغانستان اقداماتی را به منظور دسترسی افراد محروم به ICT روی دست خواهد گرفت، البته درین مورد زنان از امتیازات خاصی برخوردار خواهند بود. به منظور تامین موثر خدمات دولتی پروگرامهای ICT از طریق وزارت خانه ها و ادارات مربوطه دولتی در ساحات ذیل تطبیق خواهد شد:

1. **خدمات صحی:** این بخش شامل خدمات صحی متقابل در مراکز صحی محلی و شفاخانه ها، و خدمات صحی میباشد که از دور توسط طبیبان متخصص با استفاده از تکنیک های طب الکترونیکی تامین میگردد. همچنان این بخش شامل ICT به منظور عرضه خدمات صحی ساده تر، عام تر و قابل دسترسی میباشد. و بیشتر برای مسایل تحلیل و تجزیه ارقام در ساحه طب وقایوی نیز از آن استفاده میشود.
2. **زراعت:** دسترسی به معلومات در مورد نرخهای مواد در مارکیت، بشمول نرخهای حاصلات محلی، معلومات در باره آب و هوا و معلومات دیگر برای دهقانان کشور بسیار مهم میباشد تا بتوانند سطح زندگی خویش را در مارکیت جهانی کنونی بالا ببرند. دولت افغانستان یک سیستم معلوماتی زراعتی را بوجود خواهد آورد که با طریق استفاده از ICT معلومات زراعتی مورد نیاز را به دهقانان افغان در مناطق روستایی قابل دسترسی بسازد.
3. **خدمات اجتماعی و اداری:** دسترسی به خدمات اجتماعی و اداری دولتی معمولاً وقت زیادی را دربر میگیرد. یا بطور واضح تر، مردم اطراف به مشکل به آن دسترسی پیدا میکنند. جهت تامین مساویانه دسترسی به همه افغانها در هر جائیکه زنده گی دارند، دولت افغانستان اقداماتی را اتخاذ خواهد نمود تا تمام اسناد عامه دولتی را از طریق اینترنت در اختیار آنها گذاشته شود و همچنان خدمات مالی بهتری با استفاده از آن صورت گیرد.

نقش ICT در زیربنا و نزدیکی و همگونی تکنالوژی:

انکشاف یک زیربنای جدید سیمدار و بی سیم، داخلی و خارجی که از لحاظ تخنیکی موثر و کافی باشد برای تامین خدمات مخابراتی در افغانستان بسیار مهم میباشد. ICT در پروسه بازسازی زیربنای دیگر افغانستان نقش مهمی دارد زیرا که مخابرات یک فکتور تقویه کننده و شرط اساسی در توسعه و حفظ و مراقبت سرکها و تسهیلات دیگر امور اداری دولتی و خدمات اجتماعی است.

طوریکه قبلاً ذکر شد وزارت مخابرات پالیسی مخابرات و اینترنت را به نشر رسانیده که بیشتر از پالیسی های خاص مخابراتی بحث میکند. اما این قسمت پالیسی ICT بیشتر در مورد مسایل زیربنایی مربوط به نزدیکی و همگونی تکنالوژی های جدید بحث میکند.

جوامع که متکی بر معلومات اند، امروز از ICT در انتقال معلومات درخواست کننده گان و استفاده کننده گان کمک مینماید. اصطلاح نزدیکی و همگونی درینجا به معنای هم خوانی تکنالوژی ها و شبکه های مختلف است که عرضه خدمات پیشرفته را ممکن میسازد. علاوه از عرضه خدمات پیشرفته که قبلاً ممکن نبود این سیستم ها دارای ارزش علاوه گی و فواید بیشتر بوده مانند موثریت عالی، قیمت مناسب نیز نظر به سیستم های سابقه برتری دارد.

این مهم است تا تمایلات مخابرات در داخل افغانستان نظارت شده و یک زیربنای جدیدی که مستقیماً با تغییرات آینده سازگار ویا قابل تغییر باشد ایجاد شود تا تقارب میان تکنالوژی ها و شبکه های مختلف وفق داده شود. به این منظور، وزارت مخابرات در عین زمانیکه زیربنای موجوده را اصلاح و زیربنای جدید را ایجاد و تطبیق میکند، پالیسی های مناسبی را وضع خواهد نمود تا استعمال تکنالوژی ها و شبکه های جدید و متقارب را ترویج نماید. با در نظر داشت این امر دولت افغانستان و وزارت مخابرات اقدامات ذیل را روی دست خواهد گرفت:

4. سرمایه گذاری

با در نظر داشت نقش مهم سکتور خصوصی در زمینه انکشاف ICT و ایجاد یک محیط تنظیم کننده بخاطر سرمایه گذاری سکتور خصوصی، دولت افغانستان یک محیط مطلوب سرمایه گذاری و مالیاتی را به منظور تقلیل حقوق گمرکی و مالیات بر عایدات ایجاد خواهد کرد.

5. دولتداری کمپیوتری E-Government

گذار به اصول دولت داری کمپیوتری E-Government غرض ارتقای ظرفیت و موثریت کاری، دولت افغانستان مصمم است الی سال 1384 تمام ادارات مرکزی حکومت را با سیستم کمپیوتر تجهیز نماید. بدینوسیله موثریت کاری دولت افغانستان از طریق استعمال تکنالوژی کمپیوتری و ایجاد مرکز ملی معلومات یا National Data Center ارتقا خواهد یافت.

6. تعلیم و تربیه

بدرک اهمیت ایجاد یک نیروی کاری مجرب که قابلیت فهم و استفاده از عصر دیجیتل را داشته باشد، دولت افغانستان از طریق وزارت های مخابرات، معارف، تحصیلات عالی، و ادارات مربوطه دیگر، کورس های موثری را به سطح ثانوی و عالی در بخش ICT دایر نموده و به همکاری مشترک سکتور خصوصی و جامعه بین المللی تسهیلات تربیوی را فراهم خواهد کرد.

7. تجارت الکترونیکی

جهت بالا بردن ظرفیت تجارت کالا و خدمات از طریق وسایل کمپیوتری، دولت افغانستان قانون مناسب و میکانیزم لازمی را برای ایجاد این سکتور وضع خواهد نمود که طی آن حقوق مصرف کننده گان و تقاضای عرضه کننده گان خدمات حفظ و نگهداری خواهد شد. و زمینه خوبی برای داد و ستد و مارکیت یابی کالاها مساعد خواهد گردید.

5- پلان عمل و ستراتیژی

پلان عمل ذیل هفت نکته عمده پالیسی تکنالوژی معلوماتی و مخابراتی ICT دولت افغانستان را با اقدامات لازم که به منظور تطبیق پالیسی لازم است تشریح مینماید. این پلان عمل از طریق پلان های کاری مشخص، پیشرفت کار و گزارش دهی منظم مورد ارزیابی قرار خواهد گرفت تا درجه موفقیت آنرا تثبیت و در قسمت انکشاف بعدی و تکمیل آن اقدام نمایند. ای سند منحصی یک سند زنده که باید بطور مداوم تحت ارزیابی قرار گیرد تا از طریق های خشک و جامد استفاده نشود.

ICT و خدمات دولتی

وسایل مختلف تکنالوژی در عرصه های حفظ الصحه، خدمات اجتماعی، حقوق شهروندان و پیشرفت عمومی به شکل مستقیم یا غیر مستقیم به منظور اعمار جامعه نیرومند و دیموکراتیک در دسترس اشخاص محروم قرار داده خواهد شد. همچنان، نقش زنان را در فامیلها و انجمن ها و مشارکت فعال آنها در انکشاف و استفاده ICT ضروری میسازد. برای اینکه زنان درین ساحات نقش خاصی را ایفا نموده بتوانند باید زمینه اشتراک و آموزش آنها در بخش ICT مساعد و بتوانند در فعالیت های مربوط به آن اشتراک وسیع نمایند.

1. توسعه سکتور ICT غرض ارتقاء همه جانبه زندگی مردم افغانستان، بشمول تعلیم و تربیه، کار و دسترسی به معلومات و ارتباطات،
2. رشد صنعت داخلی در این سکتور (ICT) جهت تقویه سرمایه گذاری و فراهم آوری زمینه های کار درین عرصه،
3. استفاده لازم از ICT به منظور انکشاف توانایی دولت و بخش خصوصی جهت عرضه بهتر خدمات اجتماعی و اقتصادی
4. فراهم ساختن زمینه های لازم، استفاده از تکنالوژی معلوماتی و مخابراتی غرض ایجاد مراکز جمع آوری تحلیل و تجزیه معلومات، ایجاد اشتغال و تسریع پروسه بازسازی

4- پالیسی تکنالوژی معلومات و مخابرات یا ICT

جهت تحقق اهداف فوق الذکر پالیسی ICT طوری طرح گردیده است تا یک محیط مساعد و رقابتی را مهیا ساخته و زمینه ساز رشد سریع این سکتور در کشور باشد که شامل بخش های ذیل میباشد:

1. خدمات دولتی

با درک اهمیت ICT منحصیث یک وسیله حیاتی برای بهبود بخشیدن خدمات دولتی، حکومت افغانستان ICT را به منظور عرضه خدمات صحی، خدمات اجتماعی و خدمات عامه بطور موثر بکار خواهد برد. دولت افغانستان توجه خاصی خویش را جهت اثر بخشی خدمات به گروپ های نیازمند و فقیر مبذول خواهد داشت. و آنرا به شهر ها محدود ساخته تلاش صورت خواهد گرفت تا تمام مردم افغانستان به تدریج به آن دست یابند.

2. زیربنا، نزدیکی و همگونی تکنالوژی های مختلف (Convergence)

اهمیت انکشاف زیربنایی تکنالوژی معلوماتی و مخابراتی محلی برای افغانستان مبالغه آمیز نمیباشد. با درک اهمیت تقارب بین تیلیفون، انتقال معلومات و تکنالوژی های نشراتی و شبکه های نشراتی و اطلاعاتی، دولت افغانستان همزمان با بازسازی زیربناهای موجوده و ایجاد زیربناهای جدید، پالیسی را دنبال خواهد نمود تا از چنان تکنالوژی استفاده نماید که بخش های مختلف در آن یکجا باشند و کثیرالاستفاده باشد تا خلای موجود پس مانی را در مدت زمان کوتاه پر نموده و از زیربنای ایجاد شده استفاده اعظمی نموده بتواند.

3. انکشاف

با درک اینکه معلومات و مخابرات در انکشاف سکتورهای دیگر اهمیت حیاتی دارد، دولت افغانستان سکتور ICT را منحصیث یک سکتور ترجیحی قلمداد مینماید که در این زمینه وزارت مخابرات منحصیث یک نهاد اساسی دولتی رول رهبری کننده را از طریق ایجاد شورای ملی تکنالوژی مخابراتی و معلوماتی (NICTCA) به عهده خواهد داشت که در آن ارگان های مختلف دولتی، بخش خصوصی و سازمان های جامعه مدنی نماینده گی خواهد داشت که تفصیلات آن در قانون مخابرات مطابق حکم ماده قانون سرمایه گذاری انعکاس خواهد یافت.

1- دورنما

ارتقای توانمندی کشور به مقصد استفاده موثر از تکنالوژی‌های اطلاعاتی و مخابراتی زمینه پیوستن افغانستان را به جامعه جهانی معلومات مساعد ساخته و دولت و مردم افغانستان از آن میحیث یک وسیله ضروری غرض تسریع پروسه بازسازی، بدست آوردن اهداف ملی، عرضه بهتر خدمات اجتماعی و دولتی و تشبث خصوصی، کاهش فقر از طریق ایجاد اشتغال استفاده نمایند.

2- پس منظر

تکنالوژی معلوماتی و مخابراتی (ICT) طیف وسیعی از تکنالوژی‌های مختلف را در بر میگیرد که با استفاده از آن دسترسی به معلومات و ارتباطات برای تعداد کثیری از مردم و مشترکین مهیا میگردد. تغییرات و انکشافات در عرصه تکنالوژی انقلاب بزرگ در زندگی اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و نظامی برپا نموده است. اصطلاح (ICT) در برگرفته انواع مختلف از تکنالوژی‌های جدید است که منجمله خدمات تلفونی و انترنت غرض دسترسی به معلومات و سایر نشرات جمعی و غیره را در بر میگیرد.

تکنالوژی معلوماتی و مخابراتی به سطوح مختلف تطبیقی و اجرایی ارتباط دارد، به ترتیب که سیستم قادر به جمع آوری، توزیع، تجزیه و طی مراحل معلومات بوده و آنرا به اشکال مختلف چون صدا، ارقام، تصویر انتقال می نمایند.

طی چند سال اخیر، بسیاری از کشورها اهداف و ستراتیژی‌های را ضمن پلان انکشافی ملی شان وضع نمودند تا از فرصتهائیکه در نتیجه انکشافات ICT مهیا گردیده طبق پالیسی بهره برداری نمایند. بخاطر انکشاف این سکتور به یک پروسه تدریجی و ستراتیژی منظم و وسیع ضرورت دیده میشود. که درین راستا تعلیم و تربیه، فرصتهای سرمایه گذاری و فراهم بودن زیربنا نقش بزرگی را ایفا مینماید. یک سیستم معتمد معلومات و مخابرات برای اداره و فعالیت موثر سکتورهای دولتی و عامه نیز لازم میباشد که شامل عرصه‌های مانند معلومات داخلی حکومت، خدمات مردم، تجارت، بانک داری، تعلیم و تربیه، اطلاعات و معلومات، ارتباطات بین المللی و غیره میباشد.

با در نظر داشت اهمیت بزرگ ICT، این سند اهداف، پالیسی‌ها و پلان‌های عمل را برای انکشاف سکتور ICT در افغانستان ارایه مینماید.

افغانستان میخواهد تا از ICT بحیث یک عنصر محرک و مهم برای انکشاف اقتصاد اجتماعی استفاده نماید. اهداف این پالیسی ایجاد یک جامعه است که از ICT استفاده اعظمی کرده بتواند. بنابراین، یک زیربنای ملی ICT جهت استفاده از معلومات بمنظور سهل سازی تلاش‌ها و ارزشهای دیموکراتیک برای رشد نیروی بشری انکشاف داده خواهد شد. و این سند که بخش دوم از یک سند واحد است که در هماهنگی با یکدیگر میتوانند زمینه دسترسی مردم افغانستان را به معلومات و ارتباطات مساعد میسازد. علاوه از این سند، وزارت مخابرات پالیسی مخابرات و انترنت را به نشر رسانیده که پالیسی‌های سکتور مخابراتی را بیشتر مشخص میسازد.

3- اهداف

وزارت مخابرات به منظور اعمار یک جامعه که قادر به استفاده بیشتر از ICT باشد اهداف ذیل را مشخص نموده است:

فهرست مندرجات

- 1- دور نما 1
- 2- پس منظر 1
- 3- اهداف 1
- 4- پالیسی تکنالوژی معلومات و مخابرات یا ICT 2
- 5- پلان عمل و ستراتیژی 3
- ICT و خدمات دولتی 3
- نقش ICT در زیربنا و نزیکگی و همگونی تکنالوژی: 4
- تشخیص ICT منحیث یک سکتور پیشقدم 5
- پالیسی های سرمایه گذاری ICT 6
- ICT و کار آبی دولت 7
- ICT و تعلیم و تربیه 8
- ICT در تجارت 9
- 6- ملاحظات بودجوی 10

بخش دوم
پالیسی تکنالوژی معلوماتی مخابراتی
دولت انتقالی اسلامی افغانستان
وزارت مخابرات

طرح نهایی
عقرب سال 1382 هجری شمسی
مطابق نویمبر سال 2003

10.3- فیس جواز

TRAA فیس جواز را برای ISP تعیین خواهد کرد. دولت به این عقیده است که فیس جواز باید یکسان، شفاف و مشخص باشد تا سرمایه گذاری در مورد زیربنایی شبکه تشویق شود.

10.4 تامین کننده گان خدمات انترنت (ISP)

مطابق به بهترین شیوه های بین المللی، دارنده گان جواز خدمات انترنت ذریعه معیار های خاصی در مقابل مسؤلیت های ذیل حمایت خواهند شد:

الف) وقتیکه برای مشتریان خویش منحيث میانجی فعالیت میکنند،

ب) برای گرفتن معلومات موقتی تقاضا شده بوسیله مشتریان،

ج) برای نگهداری معلوماتی که توسط مشتریان تهیه میگردد،

د) موقع قطع نمودن ترافیک مطابق راهنمایی های قانونی دولت

تمام دارنده گان جواز خدمات انترنت باید معیارها و صلاحیتهای را که به ادارات تطبیق قانون و نماینده گی های مربوط امنیت اجازه میدهند تا وظایف خویش را در چوکات قانون انجام بدهند، بپذیرند.

11 مالیات

گرداننده گان خدمات مخابرات از قانون مالیاتی که در افغانستان نافذ است پیروی خواهند کرد، به شمول مالیات کارمندان، مالیات کمپنی، مالیات فروشات اموال و ارداتی. این مالیات به موضوعات متذکره محدود نمیشود و بصورت روشن در جوازها و قانون مخابرات انعکاس داده خواهد شد.

10.1 - جوازهای مربوط به عرضه کننده گان خدمات اینترنت و امتیاز ترانزیت بین المللی

هر تهیه کننده خدمات اینترنت که خدمات اینترنت را از یک گوشه افغانستان به خارج از کشور انتقال میدهد باید یک جواز اینترنت بین المللی را بدست داشته باشد. تهیه کننده خدمات اینترنت میتواند این خدمات را از طریق شبکه شخصی خودش و یا از طریق ترانزیت یا ارتباطات با دیگر ISPهای غیر افغانی انجام دهد.

بعد از ارزیابی مستلزمات امنیت ملی و شرایط بازار، TRAA جواز های اینترنت بین المللی را صادر مینماید که هر یکی از این جوازا در سطح مملکت مدار اعتبار میباشد.

آنهاييکه لایسنس اینترنت بین المللی دارند، با تامین کننده گان خدمات اینترنت داخلی در قیمت و کیفیت کار شان رقابت خواهند کرد. برای اینکه کمپنی های اینترنت داخلی بتوانند به سطح کاری شان رقابت کنند، کمپنی های اینترنت بین المللی مکلف اند که بدون تبعیض خدمات بین المللی ارتباطات شان را به آنها مهیا بسازند. کمپنی های ترانزیت بین المللی اجازه دارند که خدمات ترانزیتی بین المللی شان را صرف بالای دارنده گان جواز اینترنت ملی بفروش برسانند تا آنها از آن طریق خدمات پرچون را برای مشتریان عرضه دارند.

برای اینکه شبکه های اینترنتی را بیشتر در افغانستان تشویق کرده باشیم، ممکن برای دارنده های لایسنس اینترنت بین المللی اجازه داده شود که از طریق یک تصدی یا اتحادیه مشخص و جداگانه لایسنس خدمات اینترنت ملی را اخذ کنند. حتی اگر به شکل شریکی هم کار میکنند باز هم کمپنی اینترنت بین المللی باید ارتباطات اینترنت بین المللی را به قیمتی که به کمپنی های ملی دیگر عرضه کرده است به کمپنی پرچون خود هم به عین قیمت عرضه نماید. TRAA صلاحیت دارد کارها را وقتا فوقتا بازرسی کند تا مطمئن شود که کمپنی اینترنت بین المللی با پرداختن پول به کدام بخش فرعی و یا اتحادیه مشترکین اینترنت ملی رقابت را بطی نسازد.

در تشکیل نمودن تصدی اینترنت ملی کمپنی اینترنت بین المللی، گرچه حتمی نیست، لیکن باید کوشش نمایند که در تشکیل چنین تصدی به کمپنی های که در تهیه خدمات اینترنت تجربه دارند، سهم داده شود.

10.2 - جواز های ملی برای تامین کننده خدمات اینترنت ISP

همه کمپنی های که میخواهند خدمات اینترنت ملی را عرضه نمایند باید یک جواز اینترنت ملی داشته باشند. کمپنی های اینترنت ملی خدمات اینترنت بین المللی خویش را از طریق کمپنی های که لایسنس اینترنت بین المللی دارند اجراء مینمایند.

افراد، تجارخانه ها، متفرقین و دفاتر که میخواهند از اینترنت استفاده کنند میتوانند خدمات اینترنتی را از کمپنی های اینترنت ملی بگیرند که آنها ترانزیت را از طریق کمپنی های بین المللی بدست آورده اند و یا به کمپنی های اینترنت دیگر ملی نیز اتصال دارند. کمپنی های ملی اینترنت دارنده جواز صلاحیت دارند که هر نوع خدمات اینترنتی از قبیل تامین ارتباطات، اجاره دادن لینها، کلپ های اینترنت، ارتباطات ترانزیتی و داخلی و شبکه های بیسیم منطوقی انجام دهند. کمپنی های اینترنت ملی فقط از تامین ارتباطات اینترنت بین المللی منع شده اند که صلاحیت آن را تنها کمپنی های اینترنت بین المللی دارد و باید از ISP ترانزیت بین المللی بدست آورده شود.

جواز های ملی اینترنت به اساس یک فورمه ساده و بدون اینکه ضرورت به تشریحات طویل تجارتي و یا معلومات های دیگر را داشته باشد صادر خواهد شد. پروسه درخواستی بسیار واضح خواهد بود. درخواستهای که موافق با شرایط مندرجه باشد بدون کدام تبعیض قبول خواهد شد و برای رد شونده ها دلایل عدم قبولی شان تهیه میشود. تعداد لایسنس اینترنت ملی که صادر میشود محدود نیست. لایسنسهای اینترنت ملی احتمالاً تجدید خواهد شد در صورتیکه دارنده های این لایسنس شرایط و یا دیگر قوانین آن را نقض نکنند. دارنده های لایسنس اینترنت ملی مکلف میباشدند تا در مورد ساحات فعالیت شان و همچنان از توسعه پلانهای سالانه شان به دفتر TRAA اطلاع بدهند. دارنده گان جواز اینترنت مکلف اند تا تدابیر مشخص تخنیکی را غرض جلوگیری از استفاده نامشروع اینترنت که با معیارها و ارزش های اخلاقی و روانی جامعه افغان مغایرت دارد روی دست گیرد و با استفاده کننده گان و عرضه کننده گان در این زمینه همکاری نمایند.

9.15- معیار های ملی برای تکنالوژی (National Technology Standards)

همانطوریکه TRAA معیار های را در جهت استفاده قابل قبول وسایل مخابرات تلفونی و دیگر خدمات در افغانستان معین میکند، تلاش خواهد نمود تا ساحات تکنالوژی را نیز وسعت بخشد. دولت نمیخواهد قیوداتی را تحمیل کند که مفاد مستهلكین را در بازار بی مورد محدود نماید. TRAA میخواهد طریقه ای را بوجود آورد که به وسیله آن هدف پالیسی را روشن بسازد و ابتکار را در آن زمینه تشویق کند، البته حفظ زیربنای موجود شامل آن میباشد. از تمام آپریترهایی که لایسنس دارند تقاضا میشود تا معیارها و صلاحیتهای را که اجرای قانون و یا دیگر مسایل امنیتی را در چوکات قانون مجاز میداند، بپذیرند.

9.16- سامان و تجهیزات مربوط به مشتریان (Customer Premises Equipment)

مالکیت شخصی و تهیه وسایل مقدماتی مشتریان (CPE) مجاز میباشد. CPE که برای استفاده در افغانستان میباشد، باید نوع منظوری (Type Approval) دفتر TRAA را داشته باشد. TRAA رهنمای Type Approval را چاپ خواهد کرد که موافق با استانداردهای بین المللی بوده و توسط اداره های چون ITU و IEEE تنظیم گردیده است. وسایلی که موافق با (Type Approval) دفتر TRAA نباشد، ضبط میگردد. CPE موجوده که همراهی MSP و شبکه افغان تیلی کام ضمیمه است، در صورتیکه موافق با معیارهای TRAA باشد استفاده آن میتواند باز هم ادامه داده شود.

9.17- بودجه انکشافی مخابرات (Telecom Development Fund)

صندوق انکشافی مخابرات به خاطر تمویل پروژه های که دارای اهمیت استراتژیکی به شمول امنیت عامه، دستیابی ابتدایی به خدمات تلفونی در مناطق دور افتاده و روستایی تاسیس گردیده است.

کلیه تامین کننده گان خدمات شبکه یک حصه عواید خود را به این بودجه تادیه مینمایند و این بودجه از طرف وزارت مخابرات اداره میشود.

فیصدی عایدی که باید پرداخته شود به اساس یک نرخ ثابت صورت میگردد و بالای همه آپریتران یکسان تطبیق میگردد. پرداختهای فیصدی عاید باید مطابق به شرایطی که از طرف دفتر TRAA به چاپ میرسد، صورت پذیرد. اگر پرداختها به وقت معین صورت نگیرد، ممکن منجر به لغو جواز و یا جریمه شود. برای آپریتران خدمات موبایل و خدمات ثابت مبلغ سهمیه در صندوق برابر به 2.5% عواید غیرخالص تعیین گردیده است و در هر ربع سال محاسبه و پرداخت میشود.

هر آپریتر دارنده جواز میتواند برای حاصل نمودن پول از این بودجه به مقصد حمایت مشخص توسعه زیربنای پروژه به وزارت مخابرات درخواست بدهد.

10- جواز های خدمات انترنت (Internet Services)

تامین کننده گان خدمات انترنت مکلف اند تا جواز بدست داشته باشند. وقتیکه دفتر TRAA مسؤلیت تنظیم این مسایل را بعهده میگیرد، لایسنس هم از طرف TRAA صادر میشود. تا آنزمان، وزارت مخابرات لایسنس انترنت توزیع خواهد کرد.

افغانستان برای تامین کننده گان خدمات انترنت دو نوع لایسنس میدهد که یکی لایسنس انترنت بین المللی و دیگری لایسنس انترنت ملی میباشد. به منظور اینکه رول هر یک از این دو نوع ISP مشخص شود، پلان جواز دهی به افغانستان اجازه میدهد تا عبور و مرور بین المللی را از طریق معبر مجاز انجام دهد در صورتیکه رقابت را در تمام سویه های بازار رشد میدهد. به همین طریق در قسمت ISP های ملی با فراهم نمودن میکانیزم لایسنس های ارزان و ساده، وزارت مخابرات خدمات انترنت منطقوی و ملی را تشویق میکند، محدودیت های ناچیزی در مورد تعداد معبر های ترافیک انترنت بین المللی، بازار رقابت و سرمایه گذاری ثابت را برای اتصال IP بین المللی توسعه خواهد داد.

9.10 - مخابرات شخصی موبایل جهانی از طریق ستلایت - Global Mobile Personal- Communication by Satellite (GMPCS)

تامین کننده گان خدمات موبایل ستلایت جهانی باید بخاطر فراهم آوری خدمات شان در افغانستان جواز حاصل نمایند. آنها میتوانند فیس جواز را به طور سهمیه از عواید شان و یا فیس ثابت راجستری ماهانه تادیه نمایند.

تلفونهای ستلایت صرف از طریق اشخاص با صلاحیت توزیع خواهد گردید. هر توزیع کننده با صلاحیت، باید قراردادی را به این منظور با دفتر TRAA امضا نموده باشد.

در مقابل هر تلفون فروخته شده، توزیع کننده با صلاحیت باید فیس ثابت را که از طرف دفتر TRAA تعیین میگردد طور یکبارگی بپردازد. برای مستهلکین، جواز استفاده تلفون ستلایت به مقصد استفاده شخصی و یا دوباره فروش آن بحیث دفتر تلفونهای عامه به وی داده خواهد شد.

9.11 - خدمات تلویزیون کیبلی Cable Television Services

جهت تهیه خدمات تلویزیون کیبلی باید از وزارت اطلاعات و فرهنگ جواز بدست آورده شود. هر آپریتر خدمات کیبلی که میخواهد خدمات دو طرفه مخابراتی و یا خدمات اینترنتی را تامین نماید، باید لایسنس مربوطه را از دفتر TRAA حاصل نماید.

9.12 - شبکه های خصوصی Private Networks

تصدی های تجارتي، دفاتر دولتی و دیگر موسسات اجازه دارند که با توافق به قوانین مربوطه و شرایط جواز دفتر TRAA بخاطر استفاده های داخلی شان شبکه های خصوصی را تشکیل دهند. مالکین و استفاده کننده گان این شبکه های خصوصی اجازه ندارند که از این خدمات برای مقاصد تجارتي استفاده نمایند و یا اینکه این خدمات را دوباره به دیگران بفروشند.

9.13 - فروش مجدد Resale

تهیه کنندگان خدمات ثابت، موبایل و اینترنت اجازه دارند که خدمات شبکه را به شکل عمده به دسترس طرف سومی قرار بدهند تا از آن طریق به مشتریان به شکل پرچون بفروش برسد.

9.14 اتصال داخلی شبکه ها Interconnection

دولت یک پالیسی را بخاطر دستیابی کامل و منصفانه شبکه ها اتخاذ مینماید. کلیه تامین کننده گان خدمت که دارنده جواز میباشد باید حق مذاکره را در رابطه به مسایل اتصال بین خود خواهند داشت. گرچه به این ارتباط وزارت مخابرات یک توافقنامه معیاری (استندرد) را در مورد اتصالات به چاپ رسانیده است که از آن به صفت ماخذ میان آپریترهای دارنده جواز استفاده میشود. این توافقنامه وقتاً فوقتاً از طرف دفتر TRAA تعدیل خواهد شد و ممکن کمپنی ها هم ضمایم جدید را در آن معرفی نمایند که از نظر تجارتي حایز اهمیت باشند.

هرگاه از طرف یک آپریتر دیگر دارنده جواز تقاضا بعمل میاید، آپریتردارنده جواز که خدمات عامه را عرضه میکند باید در مورد مسایل اتصالات با وی صحبت نماید. برای اینکه انواع مختلف خدمات در تمام بازارهای جهانی قابل تطبیق باشد، TRAA شرایط بهتری را در زمینه تجویز خواهد کرد. در صورتیکه آپریترها بالای مسایل مادی اتصالات (انترکنکشن) با هم به توافق نرسند، در آنصورت TRAA میتواند برای حل اختلافات تجارتي در صورتی که آپریتران مربوط قادر به موافقه در مورد شرایط مالی و حدود آن نباشد مداخله نماید.

جواز خدمات معبر بین المللی برای عرضه خدمات ارتباط بین المللی ضرور است. بر علاوه افغان تیلی کام و دو کمپنی موبایل موجوده نیز اجازه تهیه خدمات اتصالی بین المللی را دارند. جواز اضافی خدمات مخابره بین المللی در داوطلبی های بین المللی برای خدمات موبایل ثابت و برای تهیه کننده گان خدمات بین المللی ترانزیت انترنت ضرور است. تمام جواز های خدمات مخابره بین المللی به اساس قوانین و مقررات وزارت مخابرات و یا TRAA به نشر خواهد رسید.

مالکین سیستمهای VSAT شخصی اجازه ترانزیت و اتصال ترافیک بین المللی را به آپریتران دارنده جواز شبکه ندارند.

9.6 – ترمینل های کوچک ستلایت (VSAT) Very Small Aperture Terminal

استعمال ترمینل های ستلایت کوچک (VSAT) برای دسترسی به سیستم های ستلایت های ملی و بین المللی بعد از ثبت وسایل مذکور برای استفاده شخصی مجاز میباشد.

همه مالکان ترمینال های کوچک ستلایت VSAT باید به دفتر اداره نظارت رادیویی مراجعه نموده و تجهیزات خویش را ثبت و راجستر نمایند. استفاده کننده گان جدید باید ثبت نام کرده و موافقتنامه و سند رسمی را برای استفاده تجهیزات مذکور بدست آورند. مقررات و قوانین ثبت نام برای تمام دوایر دولتی، موسسات غیر دولتی و دیگر دفاتر یکسان وضع گردیده است. کسانی که تجهیزات خویش را راجستر نکرده اند، حق استفاده آنها فسخ خواهد شد. داشتن یک جواز برای استفاده طیف نیز لازمی میباشد.

استفاده کننده گان VSAT اجازه استفاده از تجهیزات یا نرم افزار Software را که بطور مستقیم و غیر مستقیم زمینه دسترسی به آپریتر های دارنده جواز مخابراتی و خدمات انترنت را مساعد مینماید ندارند. بر علاوه، فروش دوباره ظرفیت دستیاب شده از طریق VSAT مجاز نیست.

9.7- خدمات رادیویی دیجیتال Digital Trunk Radio Services

خدمات رادیویی دیجیتال و سیستم های رادیویی آنالوگ موبایل برای استفاده شخصی مجاز میباشد. اخذ جواز طیف ضروری بوده و تخصیص فریکوانسی رادیویی از طریق داوطلبی رقابتی باید پیش برده شود. هیچ نوع قیودات در ارتباط به تعداد آپریتران رادیویی وجود نخواهد داشت. سیستم های رادیویی اجازه ایجاد اتصال با آپریتران دیگر دارنده جواز و با خدمات معبر بین المللی را نخواهد داشت. بخاطر خدمات رادیویی دیجیتال باید سالانه فیس برای استفاده طیف قسمی که در جواز ذکر شده است پرداخته شود.

9.8 – تامین کننده گان خدمات پیغام رادیویی Radio Paging Service Providers

جواز برای چنین نوع خدمات بدون کدام محدودیت و قیودات داده خواهد شد. ارتباط مستقیم بین دارنده گان جواز خدمات پیغام رادیویی و دیگر تهیه کننده گان خدمات مجاز خواهد بود. تمام جواز ها ابتدا برای مدت 15 سال خواهد بود که بعد از آن الی 10 سال دیگر نیز تمدید شده میتواند. دارنده گان جواز باید فیس طیف و سهم عایدات خود را بپردازند. فیصدی عایدات که باید بپردازند توسط دفتر TRAA تعیین خواهد شد.

9.9 – خدمات شبکه اضافه ارزش Value-added Network Services

تامین خدمات عالی با استفاده از تسهیلات اجاره شده از آپریتران دارنده جواز مجاز میباشد و عرضه چنین خدمات تحت شرایط رقابت آزاد صورت میگیرد. تامین کننده گان چنین خدمات باید یک جواز عمومی را از TRAA اخذ نمایند.

و همچنان 2.5 فیصد از عایدات ناخالص خود را برای بودجه انکشافی مخابرات به مقصد تامین ارتباط موثر که در این پالیسی ذکر گردیده است، بپردازند.

9.3 - جوازهای عرضه خدمات ثابت

تامین کننده گان خدمات ثابت یا FSPs بعد از اخذ جواز میتوانند شبکه های ملی را بخاطر خدمات محلی و ملی تاسیس نمایند. در پلان سال جاری 1382 وزارت مخابرات از طریق داوطلبی بین المللی دو جواز خدمات ثابت را با امتیازات خاص برای زیر بنای سیستم شبکه در سر تا سر کشور در نظر گرفته است. این جوازها برای مدت 15 سال بوده و قابل تمدید میباشند و شرایط خاص آن در اسناد داوطلبی طرح خواهد شد. جوازهای جدید خدمات ثابت از طریق داوطلبی رقابتی بین المللی بعد از طبع و نشر این پالیسی در جریان شش ماه اعلان خواهد شد. این داوطلبی تدارکات را برای تصریح التزامات ساختمان در بر خواهد داشت. افغان تیلی کام از قبل دارای جواز ملی خدمات ثابت میباشد. درخواست های اضافی برای جوازهای تامین خدمات ثابت تا سه سال آینده قبول نخواهد شد.

وزارت مخابرات در تکنولوژی برای انکشاف سیستم شبکه بیطرف میباشد. آپریتران خدمات ثابت بصورت مستقل میتوانند تا از راه های حل تکنولوژی با در نظر داشت جواز طیف که در این پالیسی طرح شده است استفاده نمایند. آپریتران خدمات ثابت باید فشرده پلان انکشافی شبکه خود را برای TRAA به حیث یکی از شرایط جواز تسلیم نمایند.

تامین کنندگان خدمات ثابت میتوانند غرض گسترش سریع اتصال به مشتریان تکنولوژی حلقه محلی بیسیم Wireless Local Loop (WLL) را مد نظر بگیرند. اگر تکنولوژی WLL گسترش یابد، آپریتران خدمات ثابت باید تنظیم خدمات موبایل را تا سال 2006 محدود نمایند. آپریتران خدمات ثابت از عرضه خدمات کامل موبایل در این مدت منع شده است. حتی اگر آپریتران خدمات ثابت تکنولوژی WLL را استفاده نمایند آنها باید فیس سالانه را برای استفاده از طیف قسمی که در جواز شان ذکر شده است بپردازند.

آپریتران خدمات ثابت باید فیس جواز را به شکل سهم از عایدات عمده خود نیز بپردازند. TRAA کمترین سطح سهم عایدات عمده را نظر به عوامل مقایسوی مارکیت تعیین خواهد کرد. همچنان آپریتران خدمات ثابت 2.5 فیصد از عایدات عمده خود را برای صندوق انکشافی مخابرات که در این پالیسی ذکر گردیده است، باید بپردازد.

9.4 - استثنای برای جواز های عرضه کنندگان خدمات ثابت

دولت خواستار عرضه خدمات مخابراتی در تمام کشور میباشد. اما توانایی آپریتران را که دارنده جواز هستند در قسمت عرضه این خدمات به محلات در مدت کوتاه تثبیت کرده نمیتواند. شهر های کوچک و مناطق روستایی نیز در قسمت انکشاف و سرمایه گذاری در بخش خدمات مخابراتی نظر به شرایط مارکیت محلی تشویق گردیده اند. برای سرمایه گذاران محلی در قوانین جواز دهی آپریتر خدمات ملی به قسم مرحله استثناءات اعطاء خواهد گردید. برای آپریتران محلی جواز های تامین خدمات ثابت محلی برای فعالیت های محلی با در نظر داشت رعایت تکنولوژی ملی، طیف و معیار های رقابتی صادر خواهد گردید.

9.5 خدمات معبر بین المللی یا International Gateway Services

دولت دریافت نموده است که معرفی خدمات رقابتی شبکه بین المللی موجب تنزیل قیمت مخابره برای مشتریان و تشویق فعالیت های تجاری گردیده و افغانستان را در قسمت مطالبه موقعیت قبلی آن در سطح دنیا کمک مینماید. برپا نمودن رقابت های قوی در خدمات بین المللی یکی از اهداف مهم این پالیسی برای بدست آوردن اهداف انکشافی بوده و جوابگوی نیاز های مشتریان میباشد. اما چارچوب مقرراتی جدید بایدقبل از مستقل شدن سکتور خدماتی بین المللی تاسیس گردد. دولت یقین دارد که TRAA فعالیت های خود را در قسمت اداره نمودن رقابت ها و موضوعات اتصال داخلی برای اصلاح منظم مارکیت موفقانه انجام خواهد داد. همینطور، نخستین مرحله تلاش های نوسازی شبکه داخلی باید قبل از آغاز یک مارکیت رقابتی بین المللی تکمیل گردد. دولت یک ارزیابی داخلی سالانه را برای عرضه خدمات و باز نمودن سکتور خدمات بین المللی در سال 2006 به عهده خواهد گرفت.

8- طیف بدون جواز (Unlicensed Spectrum)

افغانستان بهترین شیوه های بین المللی را تعقیب و طیف بدون جواز را تهیه خواهد نمود تا بتواند خدمات جدید بیسیم را بیشتر تشویق نماید. خدمات که به اساس طیف بدون جواز میباشد سهولت های زیاد را برای دسترسی به معلومات فراهم ساخته و قیمت ها را در سطح مملکت پایین آورده و خدمات شبکه ملی را برای استفاده معلومات توسعه میبخشد و استفاده وسیع اینترنت را در افغانستان تشویق میکند.

آپریتران دارنده جواز شبکه و تامین کننده گان خدمات اینترنت که از طیف بدون جواز برای موضوعات خارجی، خرید و فروش و تجارت استفاده میکنند باید همراهی وزارت مخابرات راجستر و ثبت شوند. این ثبت و راجستر برای استفاده کننده گان انفرادی و مشتریان خدمات طیف رادیویی بدون جواز نمیشد. وسایلی که در فعالیت باند های بدون جواز استفاده میشود باید دارای چنین خواص تخنیکی باشد که باعث اخلاص آپریتران دارای جواز فعالیت رادیویی نشوند.

طیف بدون جواز که در افغانستان استفاده میگردد در باند ISM میباشد که در حدود 2.4 GHz و 5 GHz واقع اند. تمام استفاده کننده گان این باند باید روی یک طاقت مناسب که با مقررات ITU موافقت میکند فعالیت نمایند. فریکونسی های اضافی برای درخواست های طیف بدون جواز میتواند بوسیله TRAA وقتاً فوقتاً" موثر رسیدگی قرار گیرد.

9- جواز های خدمات مخابراتی

تامین کننده گان خدمات شبکه باید جواز اخذ نمایند. زمانیکه TRAA مسؤلیت های مقرراتی را بدوش میگیرد، جوازها توسط این اداره توزیع خواهد شد. تا آن زمان، وزارت مخابرات این جواز ها را صادر خواهد نمود.

9.1 - ملکیت آپریتران دارنده جواز

طبق قانون سرمایه گذاری و قانون آینده مخابرات سال 1382، تامین کننده گان خدمات مخابراتی دارای حق ملکیت شخصی کامل میباشد. سرمایه گذاران سکتور خصوصی خارجی میتوانند مالک شبکه تامین کننده گان خدمات مکمل خویش باشند. اشتراک سرمایه گذاران افغانی نیز در تامین خدمات استقبال شده و تشویق میشوند. در حالیکه قوانین داخلی بر مالکیت تحمیل نخواهد شد، دولت اشتراک تاسیس کننده گان شرکت ها و عودت سرمایه گذاران افغان را از خارج از مملکت نیز تشویق میکند.

9.2- جواز های عرضه خدمات موبایل

در افغانستان برای دو کمپنی که از ستندردهای GSM استفاده میکنند جواز تامین خدمات موبایل داده شده است. وزارت مخابرات با این دو کمپنی موافقه نموده است که برای مدت سه سال (الی 10 جنوری سال 2006) برای کمپنی های دیگر جواز موبایل GSM داده نخواهد شد. زمانیکه مرحله انحصار پایان یافت، تامین کننده گان خدمات موبایل حق دارند تا تجارت خود را با تامین بیشتر خدمات شبکه توسعه بدهند. در آن وقت برای تامین کننده گان خدمات ثابت نیز اجازه داده خواهد شد تا خدمات موبایل را تامین نمایند. بر علاوه جواز های اضافی بر اساس ارزیابی شرایط مارکیت نیز برای شروع خدمات بیشتر پیش از 10 جنوری سال 2006 از طرف TRAA اعطا خواهد گردید تا الی تاریخ 10 جنوری 2006 آماده خدمات باشند.

برای تامین کننده گان خدمات موبایل اجازه داده خواهد شد تا خدمات تیلیفونی موبایل را تامین نموده و همچنان اجازه عبور ترافیک ملی و بین المللی را که از شبکه خود شان نشئت میکند، دارند. یک جواز عرضه کننده گان خدمات ملی MSP 15 ساله در سر تا سر کشور قابل استفاده بوده و جواز های جداگانه از ادارات منطقوی و محلی ضرورت نیست.

تامین کننده گان خدمات موبایل باید فیس استفاده طیف را مطابق شرایطی که در جواز شان ذکر شده است سالانه بپردازند. آنها باید فیس جواز را نیز به قسم سهم عایدات خود که معادل به 10 فیصد عایدات ناخالص آنها میباشد و در جواز ذکر است

های خدمات شبکه بکار خواهد برد. هدف حکومت اینست تا یک مارکیت ثابت را برای پروژه های ابتدایی زیربنایی ایجاد نمایند و منافع استفاده کننده گان را از طریق منجمت نیرومند کیفیت خدمات آپریتر حمایت نماید. در حال حاضر برای دو آپریتر خصوصی جواز ملی GSM Mobile بخاطر تامین نمودن خدمات موبایل داده شده است که عبارت اند از: شرکت مخابراتی افغان بیسیم (AWCC) و شرکت انکشاف مخابراتی افغانستان یا روشن (ROSHAN) میباشد. تا 10 جنوری سال 2006، جواز دیگری برای تامین کننده گان خدمات تلفونی GSM Mobile داده نمیشود.

خدمات شبکه محلی وابسته به اعطای جواز تهیه کننده گان خدمات ثابت (تلفون دیجیتال) میباشد. TRAA دو جواز اضافی را برای تهیه کننده گان خدمات ثابت بر علاوه جواز (FSP) افغان تیلی کام در سر تا سر کشور از طریق داوطلبی بین المللی صادر خواهد نمود. داوطلبی بخاطر جواز خدمات ثابت (تلفون دیجیتال) در ظرف شش ماه بعد از طبع و نشر این پالیسی اعلان خواهد شد.

گذشته از این، سرمایه گذاری های خصوصی در قسمت شبکه های ملی مخابراتی تشویق میگردد. جواز برای تهیه کننده گان خدمات ثابت به اساس آپریتران محلی در شهر های کوچک و قریه جات داده خواهد شد تا هر چه زودتر خدمات مخابراتی را از طریق سرمایه گذاری های خصوصی به دهات و مناطق دور افتاده کشور توسعه بدهند.

بعد از مدت سه سال، رقابت کامل در سرتاسر کشور اجازه داده خواهد شد. در آنوقت آپریتران موبایل و آپریتران تلفونهای دیجیتال حق بدست آوردن یک جواز مناسب بخاطر تهیه خدمات و سهولتهای شبکه بی را خواهند داشت. TRAA اعطای جواز های بیشتر را برای داوطلبان جدید در مارکیت در نظر خواهد گرفت.

7- جواز طیف (Licensed Spectrum)

طیف فریکوانسی رادیویی یک موضوع اساسی سیستم های مدرن مخابراتی و یک منبع طبیعی بسیار محدود میباشد که باید جهت استفاده همه گی از آن مواظبت و مراقبت صورت گیرد. هدف از پالیسی افغانستان اینست که منفعت عامه را در استفاده از طیف فریکوانسی به وسیله رشد رقابت ها، کنترل دخالت های رادیویی مضر و گسترش خدمات و تکنالوژی جدید وسعت بخشد.

هیچ مرجعی اجازه نخواهد داشت تا از طیف تا زمانیکه جواز طیف را از دفتر اداره نظارت رادیویی بدست نیاورده باشد، استفاده نماید. یگانه استثناء برای استفاده طیف رادیویی بدون جواز در صورتی امکان دارد که در پالیسی و مقررات TRAA مجاز باشد.

اداره نظارت رادیویی وزارت مخابرات با نمایندگی های دولتی و TRAA در زمینه استفاده و توزیع فریکوانسی و طیف مطابق مقررات جواز کار خواهد نمود. این دفتر جدول توزیع طیف را به اساس ستندرد های اتحادیه بین المللی تیلی کمیونکیشن ترتیب نموده است. این جدول پلان باند طیف (spectrum) رادیویی را برای استفاده قابل قبول فریکوانسی در افغانستان مشخص میسازد. فریکوانسی های بیشتر رادیویی به دسترس مشترکین نظر به شرایط مارکیت و تکنالوژی قرار داده خواهد شد. پلان طیف وقتا فوقتا بخاطر استفاده بهتر طیف، پیدایش تکنالوژی جدید، شرایط مارکیت، منفعت عامه، امنیت ملی و عوامل دیگر مورد تجدید نظر قرار خواهد گرفت.

فیس سالانه استفاده فریکوانسی برای جواز طیف تعیین گردیده و توزیع فریکوانسی رادیویی به شکل شفاف، علنی و داوطلبی رقابتی صورت خواهد گرفت. شرایط برای داوطلبی رقابتی و فیس جواز طیف به نشر خواهد رسید.

تهیه کننده گان و استفاده کننده گان نهایی سیستم رادیویی باید مطمئن باشند که آنها مزاحمت رادیویی در کار آپریتران که دارنده جواز طیف هستند ایجاد نخواهند کرد. برای سرکشی از قوانین و مقررات وضع شده مجازات قانونی و مالی تعیین خواهد شد.

وظایف TRAA قرار ذیل بوده ولی محدود به آن نمیباشد:

- i. تطبیق پالیسی ملی، رقابت و ایجاد مارکیت آزاد،
- ii. صدور جواز برای تامین خدمات موبایل، ثابت و شبکه های دیگر ،
- iii. صدور جواز برای تامین کننده گان خدمات انترنت،
- iv. وضع قوانین اتصال میان آپریتران دارنده جواز جهت تضمین اتصال مناسب و خالی از تبعیض،
- v. طبع و نشر یک چارچوب قرارداد اتصال شبکه ها برای استفاده تمام آپریتران دارای جواز،
- vi. تنظیم قیمت های خدمات،
- vii. حل منازعات بین تامین کننده گان خدمت،
- viii. حمایت از منافع مصرف کننده گان،
- ix. وضع نمودن ستندرد های تکنیکی برای منظوری شبکه مخابرات و تجهیزات مشتریان،
- x. تفتیش و بررسی کیفیت خدمات و مراعات نمودن قوانین توسط تامین کننده گان خدمات،
- xi. تهیه پلان نمره گذاری در سطح مملکت با در نظر داشت مساوات و سلوک امتیازی در جریان توزیع نمرات یا ارقام،
- xii. هر وظیفه دیگری که ایجاد یک محیط مارکیتی مناسب، شفاف و رقابتی را طبق بهترین شیوه های بین المللی یقینی میسازد و دولت آنرا ضروری میدانند.

اداره TRAA تمام پالیسی ها، مقررات، شرایط جواز، قرارداد های اتصال، شرایط پیشنهاد مناقصه خریداری و معیار های نمره گرفتن، کیفیت راپور های خدماتی و دیگر اسناد که برای شفافیت کامل ضرور است بطور عمومی نشر خواهد کرد تا شرایط یکسان را برای تمام شرکت کننده گان در مارکیت تضمین نماید. علاوه بر "دفتر TRAA سالانه راپور مالی دفتر متذکره را که دربرگیرنده تمام فعالیت های TRAA برای سال آینده نیز میباشد تهیه نموده و از طریق وزارت مخابرات به شورای وزیران میفرستد. و یک نسخه الکترونیکی این راپور را در Website رسمی اداره TRAA به نشر خواهد رسانید.

5- ایجاد افغان تیلی کام Afghan Telecom (شرکت ملی مخابرات افغانستان)

دولت قصد دارد تا دیپارتمنت تیلی کمیونیکیشن را از وزارت مخابرات جدا نموده دارایی های مربوطه آنرا به یک شرکت نو تاسیس دولتی بنام "افغان تیلی کام" انتقال دهد. تمام امتیازات قانونی افغان تیلی کام در قانون مخابرات سال 1382 بطور مفصل بحث خواهد شد.

در وقت تاسیس، افغان تیلی کام یک شرکت عامه دولتی خواهد بود که به واسطه وزارت مخابرات اداره و رهبری خواهد گردید. دولت خواستار خصوصی ساختن سکتور های مخابراتی است و افغان تیلی کام را نیز در دخیل نمودن سرمایه گذاران در شرکت تشویق میکند تا یک مارکیت نوع تجارتي از آن بوجود آید و بخش خصوصی در آن سهم داده شده بتواند.

فعالیت افغان تیلی کام با صدور جواز مورد ضرورت برای تامین خدمات داخلی و بین المللی مخابراتی در افغانستان که در آینده توسط اداره TRAA نشر میگردد به حالت عادی در آورده خواهد شد.

6- پالیسی رقابت

دولت آزاد سازی مکمل سکتور مخابرات را برای ترویج و ترقی نوآوری، توسعه شبکه و تنزیل قیمت خدمات برای استفاده کننده گان حمایت مینماید. از تاریخ نشر این پالیسی برای مدت سه سال وزارت مخابرات روش رقابت محدود را در سهولت

- افزایش ارزش و استفاده طیف فریکوینسی رادیویی از طریق داوطلبی های بین المللی و پلان گذاری دقیق
- تاسیس مراکز ارتباطی در محلات کوچک در آینده نزدیک جهت تهیه سیستم مخابراتی پیشرفته برای تمام مردم، و ارتباط دادن 423 ولسوالی کشور با کابل، بین یکدیگر و با جهان از جمله مهمترین خدمات به شمار میرود.

با در نظر داشت رشد طبعی سکتور مخابرات و اهمیت آن در انکشاف ملی و اهداف اعمار مجدد وزارت مخابرات این پالیسی را همیشه با در نظر داشت پیشرفت ها و ایجابات نوین تجدید و تکمیل خواهد نمود. آخرین نسخه آن را در Website رسمی خویش به نشر خواهد رسانید.

3- نقش دولت

هدف اساسی دولت افغانستان در قسمت مخابرات که توسط وزارت مخابرات رهبری میشود اینست که تصور عام سکتور مخابرات را جهت پیشرفت و دسترسی به ICT وضع نماید، و یک محیط تشویق کننده را برای سرمایه گذاری خصوصی، رقابت های سالم و پیشرفت سریع مراکز صنعتی ایجاد نماید. از طریق ایجاد "Corporatization" و خصوصی ساختن افغان تیلی کام، دولت رول خود را به حیث آپریتر خدمات مخابراتی در آینده ترک خواهد نمود. مسولیت های مشخص وزارت مخابرات شامل مواد ذیل میباشد:

- هدایت و راهنمایی عمومی برای انکشاف سکتور مخابرات و وضع پالیسی های وسیع به نفع تمام افغانستان،
- یقینی ساختن سازگار بودن این پالیسی با پلان ها و قوانین انکشافی دیگر ملی
- جدا نمودن سریع دیپارتمنت تیلی کمیونیکیشن از وزارت و تاسیس آن منحیث یک شرکت ملی بنام شرکت افغان تیلی کام. Afghan Telecom،
- تشویق سرمایه گذاری خصوصی درین سکتور از مراحل نخست انکشاف و ایجاد شرکت ملی مخابرات بنام افغان تیلی کام برای اشتراک و سهم گیری در آن،
- تاسیس یک بخش مستقل بنام اداره مقرراتی مخابراتی افغانستان (TRAA) بمنظور تامین شفافیت مقرراتی و طرز العمل مناسب و منصفانه برای تمام اشتراک کننده های مارکیت،
- تشویق سرمایه گذاری های داخلی و بین المللی در سکتور مخابرات،
- تشویق رقابت ها در سرمایه گذاری، خدمات و تاسیس زیربناها،
- معرفی خدمات شبکه مخابرات در مناطق روستایی با استفاده از منابع دست داشته و حمایت تمویل کننده گان،
- نمایندگی از دولت افغانستان در امور مخابرات و انترنت در سازمانهای منطقوی و بین المللی.

4- ایجاد اداره مقرراتی مخابراتی افغانستان

Telecommunication Regulatory Authority of Afghanistan

اداره تنظیم خدمات مخابراتی (TRAA) در سال 1382 تاسیس خواهد شد. انتظار میرود که این اداره در آینده نزدیک به حیث یک اداره مستقل فعالیت نماید و به وزارت مخابرات راپورده خواهد بود. مصارف این اداره از پولیکه از طریق عرضه خدمات جمع آوری میشود، تمویل خواهد شد. اداره TRAA بودجه خود را غرض تجدید نظر به وزیر مخابرات و جهت منظوری به شورای وزیران به قسم سالانه پیشکش مینماید.

- **بوجود آوردن یک محیط مقرراتی و قانونی برای رشد و انکشاف سریع صنایع:** دولت قصد دارد تا هر چه زودتر طرح قانون مخابرات سال 1382 را که حقوق و مسئولیت های مشترکین مارکیت در سکتور مخابرات را تعیین و تعریف میکند، تصویب نماید. همچنان اداره مستقلی را تحت نام "اداره مقرراتی مخابرات افغانستان Telecommunication Regulatory Authority of Afghanistan" بوجود خواهد آورد تا تمام تعهدات دولت را با استفاده از بهترین روش های بین المللی در جهت مدرن سازی و اصلاحات سیستم مخابرات عملی سازد.
  - **جلب سرمایه گذاری خصوصی:** ضروریات اساسی افغانستان برای ایجاد زیر بناهای مخابرات بسیار زیاد میباشد، که نه تنها خود مملکت بلکه تمویل کننده گان بین المللی نیز توان تهیه منابع زیاد مالی را برای تکافوی این ضروریات ندارند. بنا "سرمایه گذاران خصوصی در این کار بیشتر تشویق میگردند.
  - **ایجاد زمینه مساعد برای رقابت های سالم:** نقش دولت در قسمت عرضه خدمات مخابراتی با حمایت از رقابت سالم و شفاف بین نهاد های خدمات تجارت مخابراتی به سرعت کم خواهد شد. و در عوض آن رول رهبری کننده و تنظیم کننده خدمات مخابراتی و تکنالوژی معلوماتی به سرعت بلند برده خواهد شد.
  - **معرفی آزاد سازی مارکیت:** مصرف کننده گان افغان در تمام بخشهای شبکه ها و خدمات مخابراتی از این رقابتهای سالم نفع خواهند برد. باز نمودن مارکیت های تجارتی سبب ازدیاد تهیه کننده گان و تولیدات، نزول قیمتها و تاسیس خدمات صنعتی گردیده که همه اینها جوابده به خواست و تقاضای مشتریان است. داوطلبان جدید در مارکیت به شکل مقایسوی قیمت میدهند که به اساس پیشنهاد مناقصه بین المللی میباشد. در کوتاه مدت، دولت یک چارچوب را برای رقابت محدود و منظم معرفی خواهد نمود تا شرایط مارکیت ثابت را برای پروژه های زیر بنایی ستراتیژیک تضمین کند. آزادی همه جانبه سکتور بعد از سه سال پیشبینی شده یعنی در سال 2006 آغاز خواهد شد.
  - **تشویق استفاده از انتر نت و تکنالوژی های معلومات و مخابرات (ICTs):** پذیرش تجهیزات تکنالوژی معلوماتی مدرن، فرصت های جدید تحصیلی را برای جوانان بوجود آورده و موثریت فعالیت های دفاتر دولتی و کمپنی های شخصی را ارتقا میبخشد و افغانستان را در داخل شدن به عصر دیجیتال یاری میکند. پیشرفت های تکنالوژیکی اخیر یک سلسله راه های متبادل دیگر را برای تهیه خدمات صوتی و اطلاعاتی قوی و قابل پرداخت برای استفاده کننده گان باز نموده است. دولت در نظر دارد تا یک ستراتیژی باز، تغییر پذیر، بسیط و منظم را برای تشویق کردن استعمال تکنالوژی جدید در سراسر افغانستان تعقیب نماید. این ستراتیژی تکمیل گردیده که منحصیث ضمیمه این پالیسی تقدیم است.
- اهداف مشخص سکتور در آینده نزدیک شامل مواد ذیل میباشد:
- احیای مجدد ظرفیت تولیدی شبکه موجوده عامه با توسعه و انکشاف سیستم ها در شهر های عمده و کوچک،
  - تاسیس یک شبکه ملی طویل المسافه برای فراهم ساختن مخابرات و ارتباطات اساسی صوتی، معلوماتی و انترنت حتی به دورترین نقاط مملکت،
  - تاسیس یک شبکه قوی به سطح کشور که نقاط عمده کشور و ممالک همسایه را با هم ارتباط میدهد،
  - صدور جواز های جدید برای خدمات مخابراتی ثابت در سرتاسر کشور،
  - صدور جواز های متعدد خدمات انترنت،
  - افزایش teledensity (افزایش لین های تلفونی در صد نفر) از 0.18 فیصد به 0.43 فیصد در سال 2004/2003 بمنظور توسعه بیشتر در سال های آینده،
  - افزایش Mobile Teledensity (افزایش تلفونهای موبایل در صد نفر) از 0.92 استفاده کننده در هزار نفر به 2,52 استفاده کننده موبایل در سال های 2003/2004،

1- مقدمه

دولت انتقالی اسلامی افغانستان اهمیت تکنالوژی معلوماتی و مخابراتی را برای بدست آوردن اهداف انکشافی و بازسازی ملی به خوبی درک میکند. یک زیربنای موثر مخابراتی باعث پیشرفت اقتصادی، بلند بردن معیارهای زندگی و احیای همبستگی اجتماعی گردیده و هدف عام آن عبارت از متحد ساختن افغانها میباشد. یک شبکه مدرن مخابراتی میتواند نقش حیاتی را در کوتاه سازی فواصل بین شهر ها و قریه ها بازی نموده و دسترسی را به خدمات دولتی، تحصیلی، و تلاش های رفاه بشری بصورت بی سابقه فراهم نماید. مخابرات اساس یک افغانستان درخشان، مثمر و قوی را کار گذاری خواهد نمود.

امروز افغانستان دارای ضعیف ترین سیستم های مخابراتی در جهان میباشد. از جمله 550 نفر از اتباع افغان فقط یک نفر دسترسی به خدمات تلفون دارد. خدمات مخابراتی بین ولایات بینهایت محدود است و در اکثر شهرهای خورد بکلی وجود ندارد. تمام جمعیت های مردم افغانستان بنابر موقعیت های دور جغرافیایی به مشکل ارتباط مواجه هستند. خدمات معلومات و انترنت جدیداً آغاز شده است. عدم موجودیت سیستم های مخابراتی قابل اطمینان فعالیتهای دولتی و اداره امور ملکی را دچار موانع ساخته است. فعالیت های اقتصادی مشکل، قیمت و بعضاً "ناممکن" میباشد. بعد از 23 سال جنگ و عدم سرمایه گذاری در کشور تمام سکتور مخابراتی به ترمیم و باسازی ضرورت دارد.

هدف پالیسی مخابراتی دولت اینست تا زمینهء رشد سریع سیستم ارزان را برای تمام مردم ما مهیا بسازد تا آنها در هر جایی که هستند و هر کسی که هستند از تکنالوژی عصر دیجیتال مستفید شوند.

افغانستان تلاش دارد تا برای اصلاح سکتور مخابراتی از بهترین شیوه های بین المللی استفاده نماید. ما رژیمی را در مارکیت خواهیم پذیرفت که بر مبنای مارکیت مستقل، قوانین شفاف و غیر تبعیضی، رقابت سالم و اشتراک سکتور خصوصی باشد. دولت تلاش دارد تا هر چه عاجل سکتور مخابراتی را طی مراحل مختلف بشکل تصدی و بلاخره خصوصی سازد و از این ناحیه سرمایه کافی برای اهداف انکشافی بدست آورد. سرمایه گذاری خصوصی همین اکنون توسعه خدمات تلفون موبایل را راه اندازی نموده است. اشتراک سکتور خصوصی زمینه تاسیس زیربنای اساسی مخابراتی افغانستان را مساعد خواهد ساخت. رقابت و سرمایه گذاری های خصوصی قیمت ها را برای مصرف کننده گان بخاطر خدمات شبکه و تجهیزات پایین آورده، کیفیت خدمات را بالا برده و نو آوری در مارکیت را سرعت میبخشد.

مخابرات اساس تحرک اقتصادی و اجتماعی بوده که جامعه مدنی را به سطح بالاتر ارتقا میبخشد. سیستم قابل اعتماد مخابراتی دولت را قادر میسازد تا پلان های خویش را در قسمت احیاء مجدد موفقانه به انجام برساند. شبکه مدرن موجب بالا بردن موثریت، قابلیت و شفافیت سکتور عامه گردیده و باعث بهبود خدمات اجتماعی و آینده صلح آمیز جامعه مرفه و متحد میگردد.

همچنان مخابرات برای شروع مجدد ظرفیت تولیدی و تشویق فعالیتهای در تمام سکتورهای اقتصادی افغانستان ضروریست. مخابرات رول مهمی را در تاسیس سیستم مالی و تسهیلات مخابراتی در تجارت و تبادلله معلومات دولتی و فرهنگی بازی میکند. مخابرات دارای اهمیت زیاد برای افزایش نیروی تولیدی، مساعد نمودن زمینه کاری، سرمایه گذاری و پیشرفت سریع در کشور میباشد.

بلاخره یک محیط مخابراتی قوی موجب تامین امنیت ملی و اطمینان خاطر افراد جامعه مدنی میشود. آماده گی داخلی، تحصیلات، موسسات غیر دولتی، پیشرفت جامعه و اعاده صلح و امنیت ملی در صورتی قوی و موثر بوده میتواند که منابع قوی و معتبر شبکه مخابراتی و تکنالوژی معلوماتی در سراسر جامعه گسترش یابد.

2- اصول و اهداف پالیسی ملی مخابرات

بخاطر احیاء سریع مخابرات به یک وسیله متحرک عمده در نوسازی افغانستان، وزارت مخابرات قوانین و اساسات ذیل را بحیث یک راهنما و پالیسی ملی مخابرات و تکنالوژی معلوماتی در سر خط کار خود قرار میدهد:

فهرست و مندرجات

- 1- مقدمه 1
- 2- اصول و اهداف پالیسی ملی مخابرات 1
- 3- نقش دولت 3
- 4- ایجاد اداره مقرراتی مخابراتی افغانستان 3
- 3- TELECOMMUNICATION REGULATORY AUTHORITY OF AFGHANISTAN 3
- 5- ایجاد افغان تیلی کام (AFGHAN TELECOM) (شرکت ملی مخابرات افغانستان) 4
- 6- پالیسی رقابت 4
- 7- جواز طیف (LICENSED SPECTRUM) 5
- 8- طیف بدون جواز (UNLICENSED SPECTRUM) 6
- 9- جواز های خدمات مخابراتی 6
- 9.1 - ملکیت آپریتران دارنده جواز 6
- 9.2- جواز های عرضه خدمات موبایل 6
- 9.3 - جواز های عرضه خدمات ثابت 7
- 9.4 - استثنائات برای جواز های عرضه کنندگان خدمات ثابت 7
- 9.5 خدمات معبر بین المللی یا INTERNATIONAL GATEWAY SERVICES 7
- 9.6 - ترمینل های کوچک ستلایت (VSAT) VERY SMALL APERTURE TERMINAL 8
- 9.7- خدمات رادیویی دیجیتال DIGITAL TRUNK RADIO SERVICES 8
- 9.8 - تامین کننده گان خدمات پیغام رادیویی RADIO PAGING SERVICE PROVIDERS 8
- 9.9- خدمات شبکه اضافه ارزش VALUE-ADDED NETWORK SERVICES 8
- 9.10- مخابره شخصی موبایل جهانی از طریق ستلایت GLOBAL MOBILE PERSONAL- COMMUNICATION BY SATELLITE (GMPCS) 9
- 9.11- خدمات تلویزیون کابلی CABLE TELEVISION SERVICES 9
- 9.12- شبکه های خصوصی PRIVATE NETWORKS 9
- 9.13- فروش مجدد RESALE 9
- 9.14- اتصال داخلی شبکه ها INTERCONNECTION 9
- 9.15- معیار های ملی برای تکنالوژی (NATIONAL TECHNOLOGY STANDARDS) 10
- 9.16- سامان و تجهیزات مربوط به مشتریان CUSTOMER PREMISES EQUIPMENT 10
- 9.17- بودجه انکشافی مخابرات (TELECOM DEVELOPMENT FUND) 10
- 10- جواز های خدمات اینترنت (INTERNET SERVICES) 10
- 10.1- جواز های مربوط به عرضه کننده گان خدمات اینترنت و امتیاز ترانزیت بین المللی 11
- 10.2- جواز های ملی برای تامین کننده خدمات اینترنت ISP 11
- 10.3- فیس جواز 12
- 10.4- تامین کننده گان خدمات اینترنت (ISP) 12
- 11 مالیات 12

بخش اول : پالیسی مخابرات و انترنت
بخش دوم : پالیسی تکنالوژی معلوماتی مخابراتی

شده نمیتواند. حکومت ابتکارات را با حمایت اداره پروگرام انکشافی ملل متحد، ITU و سیسکو به منظور انکشاف مهارت های افغانها در بخش ICT از طریق تاسیس 13 مرکز تربیوی در مرکز و ولایات و هم چنان یکصد مرکز تریننگ خصوصی در مراکز اکثر ولایات کشور قبلاً" آغاز نموده است.

با در نظر داشت فرصت های جدید تجارتي و پروگرام های انکشافی حکومت، مطالبه عالی برای مردم در مورد مهارت ها در ICT بر مبنای دسترسی ستراتیژیک حکومت وجود دارد، ما مایل هستیم تا این تلاش ها را ادامه بدهیم و انکشاف مهارت و فرصت های استخدام را با اشتراک سکتور عامه و خصوصی تامین نمایم.

میتودولوژی :

حکومت مصمم است تا پالیسی را در زمینه که ترسیم کننده راه روشنی به منظور انکشاف سریع سکتور به هدف تامین عاجل ارتباط و توانائی مردم افغانستان به منظور دسترسی به معلومات و مخابرات انکشاف بدهد.

اوراق پالیسی ارایه شده درین سند بر اساس پالیسی حکومت که در اسناد و ستراتیژیکی چارچوب انکشاف ملی و بر اساس رهنمای وزارت مخابرات خلاصه شده تهیه گردیده است.

روش ها در طول یکسال در مورد طرح پالیسی بر اساس، تمرکز روی آموزش از بهترین تجارب، دانش و تجارب اعضا صنعتی ITU، موسسات مالی و مشاورین مستقل استوار بود.

بر اساس چارچوب انکشاف ملی، ضرورت های کشور و توجه در مورد مراکز باقی مانده مردم برای دسترسی انتخاب شده است.

فعالیت از تجزیه و تحلیل وضع محلی، ضرورت های کشور، وضع مارکیته، مطالبات مانند مطالعه حد اکثر اسناد مرتبه از ستراتیژی های حکومت، پالیسی های سکتور موجود در کشور های دیگر، مقدمه پروسس انکشاف پالیسی، ورکشاپ ها، کنفرانسهای، کشف ملاقات های کارمندان کلیدی حکومت به مودل های موفق که به منظور تجدید نظر طرح ها معرفی میگردد. و مشوره های کمپیوتری و ملاقات های رسمی نماینده گان کلیدی وزارت ها بشمول کارمندان (32 ولایت کشور آغاز یافته است).

پروسس فرصت ها را به تمام گروپ های علاقمند بشمول سازمانهای ملی و بین المللی، موسسات مالی، سازمان های جامعه مدنی، سکتور خصوصی و اشخاص انفرادی به منظور اشتراک فعال در پروسس تامین نموده و بما اجازه می دهد تا از تجارب و ثروت دانش آنها استفاده به عمل آوریم.

هرگاه تمام جزئیات را تشریح کنیم لست طویلی از آن ترتیب خواهد شد بطور مثال هیته حکومت با کارمندان مالیزیا، فرانسه، FCC اضلاع متحده امریکا، ITU و غیره ملاقات نمودید و تبادل نظر نمودند. لذا ما روی تمام جزئیات بحث نمی کنیم. اینها تجارب مفید و سودمند بود و بعد از هر دوره مشوره طرح انکشاف یافت، و بلاخره شکل موجود را به خود گرفت و رسماً به وسیله حکومت انتخاب شد. این پالیسی یک سند روشن و واضح می باشد و در صورتیکه ضرورت بیافتد بر اساس تغییرات و تحرک انکشاف سکتور تعدیل و تصحیح شده میتواند.

حکومت را قادر به تنظیم شبکه امنیتی و محتوای موضوعات بسازد. تعداد بالقوه عرضه کننده گان خدمات اینترنت (ISP) بین المللی شاید مربوط به ظرفیت اتصال شبکه آن گردد. در بخش تکنالوژی مخابراتی و معلوماتی (ICT)، وزارت مخابرات، در حال شناسایی اولویت های خویش می باشد، یک پالیسی ICT را طوری فورمول بندی خواهیم نمود که راه را برای انکشاف عاجل ICT در افغانستان که منحصیث یک عنصر کلیدی برای انکشاف اقتصادی اجتماعی ملت نقش بازی نماید هموار سازد.

پالیسی ICT، شامل اهداف، پالیسی ها و پلانه های عمل، آرزو انکشاف یک جامعه کاملاً سود برنده از ICT را می نماید. با در نظر داشت این موضوع زیربنای یک ICT ملی به منظور زمینه سازی استفاده معلومات به اتباع کشور به منظور سهل سازی تلاش ها و تقویه ارزشهای دیموکراتیک برای ادامه انکشاف بشری در افغانستان رشد داده خواهد شد.

سه هدف ذیل در مرکز توجه پالیسی ICT ملی قرار دارد:

دسترسی شبکه :

دسترسی شبکه به قیمت مناسب به شبکه های ICT یک فکتور مهم در ارتقای کارگزیینی، انکشاف اقتصادی و رفاه اجتماعی میباشد. در اوراق پالیسی مخابرات و اینترنت حکومت اظهار گردیده که این حق اساسی تمام اتباع میباشد تا به تمام انواع مخابرات دسترسی پیدا نمایند. گرچه باید اعتراف کرد که این هدف طولانی مدت میباشد. حکومت تمام مراحل عاجل را به منظور انجام اهداف غائی خویش حمایت خواهد کرد.

کمیسیون مقرراتی شاخص های مشخص دسترسی ICT را انکشاف خواهد داد، و اهداف را برای تحرک بسوی دسترسی عمومی سرتاسری در ظرف یک میعاد زمانی قابل اجرا معرفی خواهد کرد.

معلومات و دانش دسترسی :

در این مورد ایجاب می نماید تا دسترسی عمومی به شبکه باید موجود باشد، بنابراین باید دسترسی به معلومات و دانش وجود داشت باشد. در دانش اقتصادی، موفقیت ها مربوط به آموزش طرق بسیار موثر و جدید به منظور حصول دسترسی به تنوع معلومات و منابع، متکی بردانش خواهد بود. در عین حالت، آموزش طولانی مدت در یک جامعه زمان حاکم خواهد شد، که اشخاص انفرادی با هر تغییر فعلی باید موفقیت داشته باشد، ICT وسیله خواهد شد تا برای افغنها در تمام بخش های کشور فرصت ها را به منظور حصول دانش و مهارت ها مساعد بسازد.

استفاده حکومت از ICT :

نقش حکومت به مثابه یک استفاده کننده نمونه وی از ICT به منظور توسعه موفقانه مطالبات ICT موثر میباشد.

حکومت استعمال ICT را به منظور رشد و انکشاف طرق فعالیت ها بوسیله تطبیق سیستم منجمنت معلومات افغانستان برای منجمنت معلومات و ردیابی تمویل کننده گان قبلاً آغاز نموده است. اندوخته های موثر و کیفیت انکشاف یافته خدمات میتواند برای حکومت از طریق استعمال ICT ممکن باشد. حکومت باید بهترین روش ها را در مورد عرضه پروگرام های حکومت الکترونیکی و خدمات به منظور ترویج ICT و انکشاف ملی جستجو نماید. استفاده ستراتیژیک تدارک ICT عامه سبب تحریک تعاون و انکشاف شده میتواند.

4. ICT به مثابه یک وسیله برای ایجاد شغل و فقر زدانی.

تلاش های اعمار مجدد، اصلاحات، حکومت داری خوب و کار در مورد اطلاعات جنگ افغانستان بدون استعمال ICT در مواردیکه این ضرورت فرصت های جدیدی را برای زنان و مردان جوان به منظور دریافت شغل و مبارزه علیه فقر طولانی گذشته مساعد می سازد تسریع

2. **افزایش امنیت ملی و ملکی** : پروگرام جمع آوری صلاح و ملکی سازی (DDR) ، رفع عاجل خطر آمادگی های ملکی ، اعمار راه ها ، پاسداری بنادر ، و امنیت ملی و پروگرامهای سازمانهای غیر حکومتی (NGO) همه زمان تقویت خواهد شد که مخابرات توانمند و قابل اعتماد وجود داشته باشد.

3. **تامین نیروی محرکه اقتصادی** : مخابرات برای احیای دوباره ظرفیت تولیدی ، تحریک فعالیت ها در تمام سکتور اقتصادی و جلب سرمایه گذاری خصوصی نهایت ضرورت است. معلومات تحقیقاتی نشان میدهد که جریان تاثیرات مثبت اقتصادی به تمام بخش های جامعه با دسترسی تلفون اساسی اجرا میگردد. یک سکتور مخابراتی موثر عامل بالقوه در تقویه عواید مالیاتی به بیت المال می باشد.

4. پذیرش عالیترین تجارت بین المللی :

افغانستان از تجارب مخابراتی و انترنت جهانی بنابر عدم دسترسی به تکنالوژی های متعدد باید بسیار بیاموزد.

زیرا ما بنابر تحمیل جنگ استفاده چندین نوع تکنالوژی مخابراتی را از دست داده ایم. ما روش های جهانی را در رابطه به اصلاح سکتور مخابراتی و انتخاب بهترین راه حل به شرایط مارکیت محلی افغانستان مبنی به کاربرد و استعمال وسایل مخابراتی به صورت دقیق مطالعه کرده ایم. ما سال 1385 (2006) را به مثابه یک هدف کاری برای آزاد سازی همه جانبه سکتور پیش بینی کرده ایم. در آینده نزدیک ما میخواهیم تا ثبات مارکیت تامین گردد، چارچوب مقرراتی جدید خویش را تاسیس و پیوند های تکنالوژیکی وقانونی را که با مارکیت رقابتی همگام می باشد کاملاً" در سکتور تدارک نمایم.

عناصر معین در پالسی شامل موارد ذیل می باشد:

جدا کرده افغان تیلیکم منحیث یک تصدی عملیاتی دولتی و برطرف کردن نقش حکومت منحیث یک اپریتر خدمات تجارتی مخابراتی ، قادر ساختن افغان تیلکم به منظور جلب سرمایه گذاری جهت رشد سریع خدمات و رقابت با اپریتران موجود، دو عرضه کننده خدمات موبایل GSM هم اکنون در مارکیت داخل شده اند ، تاسیس یک اداره مقرراتی مخابراتی افغانستان به منظور تنظیم رقابت بین اپریتران خصوصی ، صدور جوازها ، ترتیب قوانین سکتور ، تنظیم طیف فریکونسی رادیویی و غیره .

اداره مقرراتی مخابراتی افغانستان (TRAA) در ابتدا بخش از وزارت مخابرات خواهد بود ، ولی در صورتیکه شرایط ایجاب نماید این اداره منحیث ارگان مقرراتی مخابراتی مستقل عرض اندام خواهد نمود. توقع برده میشود که اعطای تمام جوازها و تخصیصات فریکونسی رادیویی در مطابقت با مناقصه های بین المللی و براساس تجارب موفق بین المللی اجرا گردد.

افغان تیلکم در آینده نزدیک خدمات مخابراتی بین المللی را در قسمت مخابره های ورودی و صدور از طریق شبکه عامه ملی تنظیم خواهد نمود. رقابت بعد از تاسیس شبکه اساسی ملی معرفی خواهد شد.

قوانین فعالیت رقابتی تحت کار است، و برخورد اقتصادی باز نمودن مارکیت تشخیص و ارزیابی خواهد گردید. دو عرضه کننده موجود GSM و TDCA اجازه خواهند داشت تا خدمات بین المللی برای مشتریان مربوط خویش عرضه نمایند.

دو جواز جدید عرضه خدمات ثابت ملی از طریق داوطلبی رقابتی بین المللی اعطا خواهد شد . مناقصه در ظرف شش ماه بعد از نشر پالیسی اعلان خواهد شد. شهرهای کوچک و بزرگ اجازه خواهد داشت تا توجه سرمایه گذاری را برای شبکه های ملی معطوف نمایند که میتوانند به تسهیلات تامین شده به وسیله افغان تیلیکم اتصال پیدا نمایند. خدمات محلی انترنت برای رقابت باز خواهد بود. خدمات بین المللی انترنت ، گرچه بسیار به مشکل محدود ساخته خواهد شد تا

1. مقدمه:

در اوسط سال های هفتاد خدمات مخابراتی در افغانستان تا سطح ولسوالی ها رسیده بود که از تکنالوژی های عصری و مهارت های همان زمان استفاده بعمل میاوردند. در جریان دو دهه موقعیکه که افغانستان مواجه به تحاجم بود ، جنگ ملکی و انزوا نه تنها شبکه های موجود را تخریب کرد ، بلکه هیچ نوع سرمایه گذاری دیگر در زمینه به استثنای تهیه بعضی وسایل عاجل مخابره رادیویی نوع نظامی صورت نگرفت.

با در نظر داشت اراضی مغلق و پیچیده افغانستان و جداشدن بخش های مختلف کشور به وسیله کوه ها و دره ها علاوه تا "تعداد زیادی مهاجرین و عدم ارتباط فامیل ها ، خویشاوندان و دوستان از یکدیگر و بلاخره اعمار مجدد افغانستان در هم شکسته و جنگ زده ضرورت بزرگی را برای تامین ارتباطات عاجل ایجاد کرده ازینرو سکتور مخابرات ایجاب یک سرمایه گذاری قابل توجه را می نماید.

برای ازدیاد ساختن دسترسی افغانستان به تلیفون مانند کشور های پیشرفته الی دو تلیفون در صد نفر از 0.18 در صد نفر ایجاب سرمایه گذاری متجاوز از صد ملیون دالر می نماید. پروژه بزرگ و عاجل دیگر ماننده شبکه های ستلایت و کیبل نوری ضرورت به بودیجه های اضافی دارد.

ما ضرورت به اتخاذ اقدامات اضافی به جلب سرمایه گذاری های بیشتری را داریم. ازینرو کوششهای ما در مورد ایجاد محیط مارکیت به منظور تشویق سرمایه گذاری خصوصی که سبب تسریع تعهد بودیجه ها برای پروژه ها بر اساس رسیدگی از طریق تمویل کننده گان می گردد متمرکز گردیده است.

این دسترسی با اهداف هزاره ملل متحد برای اتصال وسایل دیجیتل و ضرورت برای دسترسی بین المللی در سرتاسر کشور در مطابقت کامل قرار دارد.

مخابرات در مرکز تلاش های عمومی اعمار مجدد افغانستان قرار دارد. یک سکتور مخابراتی موثر سبب رشد اقتصاد ، سهل سازی اجتماعی ، عمل متقابل تجارت و تقویت شعور اجتماعی جامعه و بصورت عمومی سبب تامین وحدت بین مردم افغانستان میگردد. انحصار کامل دولتی در این سکتور تا سال های اخیر ادامه داشت تا اینکه حکومت جدید و شناخته شده بین المللی تاسیس و معرفی گردید. بعد از دودهه تهاجم و جنگ ملکی فقط بعد از ایجاد حکومت موقت و انتقالی بر اساس پالیسی جدید دولت و قانون سرمایه گذاری خصوصی زمینه عرضه خدمات مخابرات از طریق سکتور خصوصی نیز مساعد گردید.

پالیسی جدید مخابرات و انترنت وزارت مخابرات بیانگر یک چارچوب عمومی است که زمینه را برای فعالیت سرمایه گذاری مساعد می سازد.

این پالیسی ، سرمایه گذاری خصوصی را از طریق روش رقابتی منظم ، تاسیس افغان تیلیکم منحیث یک شرکت دولتی با اعطای حق پذیرش سرمایه گذاری خصوصی ، و حمایت های توسعه عاجل مخابرات و خدمات انترنت در سطح ملی تشویق می نماید. ما پالیسی را بر اساس چهار هدف عمده ذیل تهیه نمودیم:

1. سهل سازی اجتماعی و تجدید نظر سرتاسری سیاسی. یک سکتور مخابراتی متحرک ، ارتباطات را بین کابل و کارمندان منطقوی حکومت در سرتاسر کشور به صورت عاجل انکشاف خواهد داد.

مخابرات قابل اعتماد به تامین پروسه موفقانه انتخابات آینده و توانمندی اصلاحات موثر و شفاف سکتور عامه کمک خواهد کرد. طوریکه مخابرات مدرن و پیشرفته نقش حیاتی در کوتاه سازی فواصل قریه ها و شهر های ما که از هم جداشده بازی نموده و تمام مردم ما را در پروسه آشتی ملی کمک خواهد کرد.

این سند عبارت از حاصل کار مشترک یکتعداد اشخاص میباشد. ما از تمام کسانی که ما را از طریق دانش، تجربه و نظریات خویش با رهنمائی ها و ارائه معلومات قیمت دارشان در تهیه این سند همکاری و مساعدت نموده اظهار سپاس و ارادت می نمائیم. تهیه و ترتیب این سند بدون همکاری و حمایت اکثریت سازمان های بین المللی خاصاً "اداره پروگرام انکشافی سازمان ملل متحد (UNDP)"، اتحادیه بین المللی تیلی کمونیکشن (ITU)، اداره انکشاف تجارت اضلاع متحده امریکا (USTDA)، اداره انکشافی بین المللی کشور امریکا (USAID) و سایرین ممکن نبوده که ما از همکاری های قیمت دار آنها در این زمینه بی نهایت اظهار قدردانی و تشکر می نمائیم.

همچنان می خواهیم از یکتعداد اشخاص مانند محمد ایمل مرجان مشاور تکنالوژی معلوماتی وزارت مخابرات، گیرانیل اکساردسین از UNDP، مارک لپیچ امر پروژه انکشاف ICT اداره UNDP، کمال شفیق و کینزیتا مشاورین، و امیر ی سنگین مشاور ارشد وزارت مخابرات که در تهیه و ترتیب این سند همت گماریده اند بصورت انفرادی اظهار تشکر و امتنان نمائیم. دو نفر اخیر الذکر در تهیه و ترتیب این سند نقش اساسی و برجسته را بازی کرده اند. ما از حمایت با ارزش، همکاری و تشویق جلالتماب محترم داکتر هدایت امین ارصلاح معاون رئیس جمهور دولت انتقالی اسلامی افغانستان، جلالتماب محترم داکتر اشرف غنی احمدزی وزیر مالیه، جلالتماب محترم عبدالله عبدالله وزیر خارجه، جلالتماب محترم امین فرهنگ وزیر بازسازی اظهار و سپاس و منت گذاری می نمائیم.

ما از همکاری های عملی کارمندان وزارت مخابرات در مرکز و ولایات و کارمندان UNDP و پروژه ITU مثل آقای بهداد نماینده ITU در جارکارتا سپاسگذاری می نمائیم. در اخیر وزارت مخابرات آرزو دارد تا از کارمندان وزارت مخابرات و سایر وزارت های بخش ملکی، سکتور خصوصی و سازمانهای دیگر مانند ITU و بانک جهانی، اداره انکشاف بین المللی و اداره انکشاف تجارت اضلاع متحده امریکا که باصرف اوقات قیمت بهایشان اسناد را مطالعه و نظریات شخصی و ظرفیت های سازمانی شان را به منظور غنای این سند عرضه داشته اند اظهار سپاس و تشکر نماید. نظریات ارائه شده به وسیله این اشخاص در تهیه این سند بی نهایت موثر و مفید بوده و ما ارادت مندانه از تمام آنها تشکر می نمائیم.

د خپلو ښو هیلو سره چه دهر افغان کور د سولې په لمر رڼا او چې انسانیت په ټوله نړۍ کې د پوهې او دانش رڼا ونیسي، ډیر زیات د خوښۍ او خوشحالی احساس کوم چې د پراخه مخابراتي او د خبرتيايي تکنالوجي تگلار ددې جبي لپاره تر څو د راتلونکو کلونو لارښوونه وکړي د افغانستان لپاره اعلانوم .

د ټوله د هغه پريمانه میاشتو میوه ده چې، د خپلو لوړ رتبه او کار پوهه همکا رانو او دوستانو چې په داخل او خارج د حکومت کې دي لاس ته راغلي. دوه نیمې تیرې لسيزې زموږ د هېواد په تاریخ کې سختې او رېږونې وې، افغانستان په سل گونو او په زرونو نارینه، ښځینه او ماشومان له لاسه ورکړل، زیات تعداد مو یتیمان، کونډې او معیوبین شول، په میلیونونو وپنوال مو بې کوره او د دنیا هر لورې ته د مهاجرت لپاره اړ شول. د ویجاړ اقتصاد، ټولنیزه بې نظمی او د یو سم حکومت جوړښت نشتوالی هر څه تبا، او د تکلیفونو او غربت ډک ژوند بې په میراث کې پرېښود. په متحده ایالاتو کې د سپتمبر د پېښو څخه وروسته افغانستان یو ځل بیا د نړیوالې پاملرنې کور وگرځید. د طالبانو د رژیم راپرځیدل او دین د پریکړو بریالیتوب د یوې مؤقتې ادارې او وروسته تر هغه دیوې بیړنۍ لویې جرگې له لارې د افغانستان دانتقالي اسلامی حکومت دمنځ ته د راتلو سبب وگرځید. دی په افغانستان کې دیو نوي ژوندانه پیل او دهر افغان په زړه او سترگو کې بې دامید رڼا خپره کړه. بیا هم د بیا ودانولو، د ملت جوړولو او بیا رغونې گڼ چیلنجونو باید د لاس لاندې ونیول شي، ترڅو پر مختیا اوسو کالی ددې ملت په برخه او ددې دروند پیتی مسؤلیت ددې حکومت او زموږ دخلکو څخه په ښه توگه اداء شی. دتیلی کمیو نیکېشن په برخه کې افغانستان او زموږ خلک د جلا پاتې کیدو (انزوا) داوردو کلونو او د نوې تکنالوجي څخه جلاوالی اغیزمن کړی دي (افغانستان په تیرو کلونو کې د مخابراتو\خبرتيايي ټکنالوژۍ او نورې ټکنالوژي پرمختیا څخه محروم پاتې شوې) په اوس مهال کې د بیاودانولو او د عامه او خصوصي جبي د موسساتو او خدماتو د بیا رغونې په لار کې یو ستر او سرگند خنډ گڼل کېږي.

په تیرو یو نیمو کلونو کې د افغانستان نوی حکومت د ولس مشر حامد کرزی د فعالې او اغیزمنې مشرۍ لاندې، او د نړیوالې ټولنې په مرسته، دیوه نوی افغانستان د جوړولو لپاره بنسټیز گامونه او چت کړل. پدی گامونو کې د مخابراتو او معلوماتی تکنالوژۍ په برخه کې پرمختیاوې شاملې دي، چې د جلا وطنۍ د گڼو کلونو څخه وروسته زموږ په ټولنه کې یوه نوې پدیده گڼل کېږي.

د افغانستان حکومت پتیلې ده چې پوهه، معلومات او محاوره یا کمیونیکشن دانسانی پرمختگ، هڅو او سوکالی بنسټ دی، او له دې امله زموږ ویجاړ هېواد په بیاودانولو او پرمختگ کې یوه حیاتي ونډه لری. د معلوماتو د بهیر دا حجم د گړندیتوب او ځانگړتوب په برخه کې د پام وړ زیاتوالی دنویو معلوماتي سرچینو د څرگندیدو له امله منځ ته راغی، چې داکار د نویو خبرتيايي او مخابراتي ټکنالوژيو له لارې شونی وگرځید او زموږ دخلکو په ورځنۍ ژوندانه کې ژور بدلونونه منځ ته راوړل او دټولې نړۍ په کچه بې ډیر فرصتونه راپیدا کړل. افغانان باید ددې فرصتونو څخه گټه واخلي او دنوی خبرتيايي عصر خواته وخوځېږي.

والسلام

دپلوم انجنیر معصوم ستانکزی

دمخابراتو وزیر

د افغانستان انتقالي اسلامي دوات

د مخابراتو او خبرتيايي ټكنالوجۍ ټولگزار

سنبه ۱۳۸۲

اکتوبر ۲۰۰۳

د افغانستان اسلامي انتقالی دولت

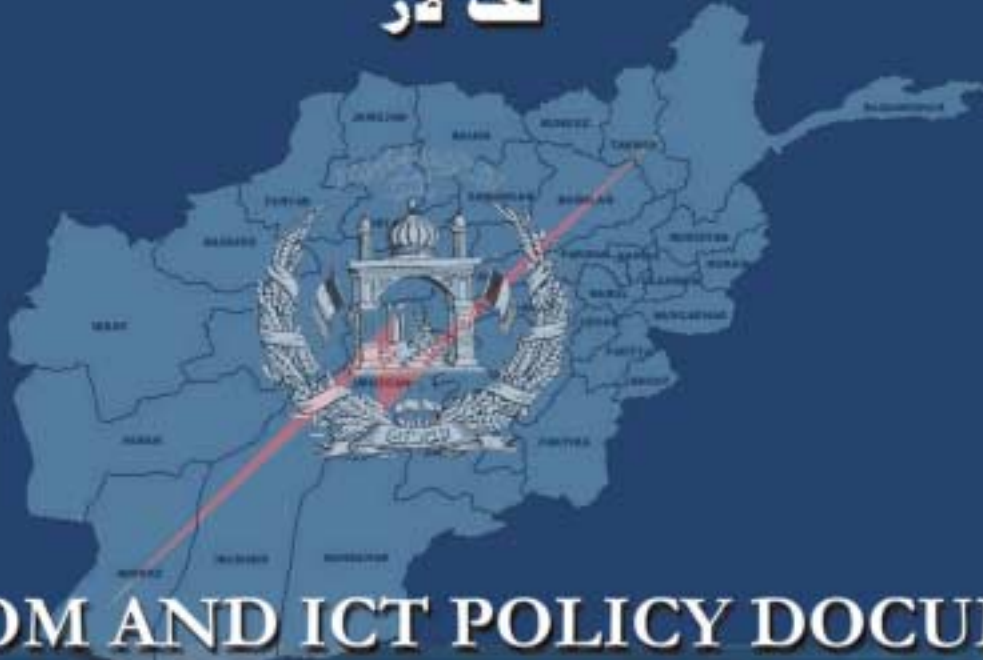
د مخابراتو وزارت

MINISTRY OF COMMUNICATIONS

TRANSITIONAL ISLAMIC STATE OF AFGHANISTAN

د مخابراتو او خبرتيايي ټکنالوجی

ټکا ډاګر

TELECOM AND ICT POLICY DOCUMENTS

Sumbola 1382

October 2003

Ministry of Communications

Mohammed Jan Khan Watt

Kabul, Afghanistan

Phone +93 20 2102655

www.moc.gov.af